Jednička

... NEJSTARŠÍ, A PŘECE MLADÁ

TÉMA: Cesta k inovaci kurikula klinické výuky na Jedničce

ROZHOVOR: Svého rozhodnutí jsem nikdy nelitoval

OBSAH

14

Jednička aktuálně 2

Senátoviny 3

Jednička ve vědě 4

TÉMA: Cesta k inovaci kurikula klinické výuky na Jedničce 6

Hyde park 10

Infografika: 13

VŠICHNI CHCEME BÝT JEDNIČKA: Svého rozhodnutí jsem nikdy nelitoval 14

Klinika na Jedničku 18

Středoškoláci na Jedničku 19

Ze studentského života 20

STÁŽ: Zkuste si cestu ke stáži vyšlapat sami – třeba do Toronta! 24

Geriatrie mi změnila pohled nejen na seniory 26

Mise 28

Co pro mě znamená Jednička 29

Historie 30

Jednička ve sportu 32

Jednička v médiích 34

Jednička v sítích 34

Významná ocenění 35

Informační zdroje 35

Jednička blahopřeje 36

Mimo medicínu 36

Mozek na Jedničku 36

Jednička
Časopis 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

Ročník: 8
Číslo: 3/2020
Adresa vydavatele: Kateřinská 1660/32, 121 08 Praha 2
IČ vydavatele: 00216208
Redakční rada: Aleksi Šedo, Martin Vejražka
Redakci řídí: Jana Tlapáková
Redakce: Petra Klusáková, Hana Dittrichová, Anna Jarmarová, Markéta Sýkorová, Michal Španko
Grafická úprava: Kristýna Heřmanová
Tisk: Triangl, a.s.
Vyšlo dne: 14. 7. 2020
Uzávěrka dne: 29. 6. 2020
Náklad: 2000 kusů
MK ČR E 23317
ISSN 2336-4181
Neprodejné, vychází pětkrát ročně.
Své dotazy či náměty můžete posílat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz

Foto: archiv 1. LF UK

Kandidátem na funkci děkana se stal Martin Vokurka

Na mimořádném volebním zasedání našeho Akademického senátu byl zvolen kandidát na funkci děkana doc. Martin Vokurka. „Děkuji všem senátorům, i s hlasy pro protikandidáta je to 30 hlasů pro fakultu a její budoucnost. Vážím si podpory svých voličů a vnímám ji jako ocenění naší dosavadní práce. Těším se na nadcházející období, v němž budeme společně usilovat o špičkovou přípravu budoucích zdravotníků," uvedl doc. Vokurka, stávající proděkan pro studijní problematiku a teoretickou a preklinickou pedagogiku. Návrh volební komise bude postoupen rektorovi UK.

klu

Máme nové profesory

Ministr školství Robert Plaga předal 2. července dekrety nově jmenovaným profesorům, mezi nimiž je i čtveřice z 1. LF UK – doc. Jan Bělohlávek, doc. Martin Prázný a doc. Tomáš Zelinka, všichni tři pro obor Vnitřní nemoci. Profesorkou pro obor Gynekologie a porodnictví byla jmenována doc. Daniela Fischerová. Gratulujeme!

klu

Foto: Markéta Sýkorová

Fakultní roušky v prodeji!

S ochrannými rouškami jsme nezapomněli ani na naše studenty či absolventy a pro velký zájem jsme je zařadili do prodeje našich propagačních předmětů. Ochrannou roušku s potiskem loga fakulty si můžete zakoupit na fakultním e-shopu či na pokladně děkanátu za 85 korun. Tak neváhejte, množství je omezeno!

jar

Benefity nejen na léto

S příchodem léta jsme aktualizovali nabídku benefitů pro studenty, zaměstnance i absolventy naší fakulty. Za zvýhodněnou cenu si tak můžete odpočinout na rekondičním pobytu v Mariánských Láznich, Karlových Varech či na Štrbském plese. Zároveň můžete využít slevu 15 % na nákup zdravotnických oděvů a obuvi v kamenné prodejně i na e-shopu Lavenda. Nebo se můžete vybavit novými knihami od Oxford Bookshop se slevou 10 %. Kompletní nabídku benefitů najdete na našem webu.

jar

Jaká je spotřeba alkoholu v době koronaviru?

Cílem celoevropského dotazníkového online výzkumu je zjištění souvislostí mezi aktuální pandemií SARS-CoV-2 a spotřebou alkoholických nápojů. Šetření na dané téma začalo již letos v dubnu a do června bylo přístupné lidem z celé EU. Autorem české verze dotazníku je vedoucí Centra veřejného zdraví se zaměřením na alkohol při Klinice adiktologie PhDr. Miroslav Barták. „Krátké šetření bylo zcela anonymní – jméno, ani žádná jiná informace, která by identifikovala konkrétní osobu, se nezaznamenávala ani jakkoli nespojovala s odpověďmi," uvedl s tím, že průzkum by měl přispět k zodpovězení otázky, jak se změnil nebo nezměnil vztah obyvatel k alkoholu v důsledku přijatých epidemiologických opatření. Výzkum zároveň porovná situaci v ČR s dalšími zeměmi Evropy.

klu

Fausťák v září zažije generální start

Po jarní odmlce v důsledku pandemie zahájí náš Akademický klub – Fausťák svůj provoz opět po prázdninách. První akcí, na kterou srdečně zveme všechny akademiky, studenty a příznivce fakulty, bude Křeslo pro Fausta. K rozhovoru s Marií Retkovou usedne 24. září od 17.00 generál Petr Pavel. Český voják, generál Armády ČR, který v letech 2015–2018 působil v nejvyšší vojenské funkci Severoatlantické aliance, a to jako předseda vojenského výboru NATO, kam nastoupil jako první zástupce zemí bývalé Varšavské smlouvy. V dalším „Faustovi", konkrétně 22. října od 17.00, pak přivítáme českou novinářku, dokumentaristku a fotografku Lenku Klicperovou. Ta dlouhodobě sleduje válečné konflikty v řadě zemí, kde prostřednictvím veřejných sbírek podporuje tamní školská a zdravotnická zařízení.

klu

Zaměřeno na ochranu dětí před kouřením

Zákaz prodeje cigaret s mentolovou příchutí začal platit v celé EU od 20. května. Největší oblibě se tyto cigarety těšily u dětí, dospívajících a příležitostných kuřáků. „Mentol dělá z kouření zdánlivě příjemnější zážitek, neboť vyvolává chladivý pocit při kontaktu se sliznicemi. Má také mírné anestetické a analgetické účinky. Kouř obsahující mentolovou příchuť je tak pro kuřáka méně dráždivý, proto jej může vdechovat do plic intenzivněji a ve větším množství," uvedl Mgr. Adam Kulhánek, vedoucí Centra

pro výzkum a prevenci užívání tabáku Kliniky adiktologie. Ochranu mladých před manipulací tabákovým průmyslem a užíváním tabáku a nikotinu si letos jako ústřední téma vybrala také WHO pro Světový den bez tabáku, který připadá na 31. května. Výrobci oslovují novou generaci hlavně přes sociální média, kde působí placení influenceři, aniž by byla jejich videa označena jako reklama. „Snaží se vzbudit dojem, že kouření či užívání zejména zahřívaného tabáku znamená zdravý životní styl nebo že kouření vodní dýmky neškodí. Podporují dostupnost cigaret z prodejních automatů či přes internet. Představují kouření jako dospělé rozhodnutí či symbol svobody," zdůraznila vedoucí Centra pro závislé na tabáku III. interní kliniky prof. Eva Králíková.
klu

Krčské pediatrické odpoledne

Pediatrická klinika v Thomayerově nemocnici uspořádala 19. června ve spolupráci se Sdružením praktických lékařů pro děti a dorost (SPLDD) I. ročník Krčského pediatrického odpoledne, kterého se zúčastnilo více než 80 odborníků. Cílem semináře, jehož odborným garantem byl přednosta kliniky doc. Martin Magner, byla nejen prezentace pediatrické péče v rámci nemocnice a předávání zkušeností, ale také navázání užší spolupráce se SPLDD. Akce se stala dalším krokem k vybudování multioborového Pediatrického centra Krč.
red

Zdravice pacientek s poruchami příjmu potravy

Zdravotníci i pacienti Centra pro léčbu poruch příjmu potravy Psychiatrické kliniky se prostřednictvím krátké video zdravice připojili k World Eating Disorders Action Day 2020 a 2. června spolu s dalšími 200 organizacemi oblékli symbolickou purpurovou barvu. Připomněli tím, že v boji s psychiatrickými diagnózami, které spojuje problematický vztah k jídlu, si nemůžeme dovolit čekat. „Váhat by neměly především rodiny takto nemocných. Čím dříve pacienti nastoupí léčbu, tím lépe, protože významnou roli sehrává právě rodinná terapie. Váhat by neměli ani učitelé a pediatři, kteří by měli problém s příjmem potravy umět odhalit," říká vedoucí centra prof. Hana Papežová. Letošní kampaň #ShareYourStory a #WeDoAct2020 nabídla nemocným, jejich rodinám i odborníkům prostor pro sdílení zkušeností s tím, jak jejich práci a život ovlivnila pandemie COVID-19.
klu

Foto: archiv 1. LF UK

SENÁTOVINY

Chcete vědět, co nového vás při studiu na fakultě čeká, ale nechce se vám číst podrobné zápisy ze zasedání našeho Akademického senátu? Stejně jako v předchozím akademickém roce i letos najdete novinky z fakulty v Senátovinách. Mrkněte na fakultní web www.lf1.cuni.cz, sekce *O fakultě* > *Vedení fakulty* > *Akademický senát* > *Senátoviny*.

Za minulé období zvládl náš Akademický senát celkem čtyři zasedání, přičemž dvě z nich byla mimořádná z důvodu volby kandidáta na funkci nového děkana.

Letní kurz v Dobronicích

První řádné zasedání bylo ještě částečně semidistanční, někteří členové tedy byli přítomni opět pouze prostřednictvím obrazovky. Vedli jsme hojnou diskuzi ohledně změn kurikula a poděkovali skupině pana profesora Hanuše i studentům, kteří se na inovacích podíleli. Akademický senát započatou aktivitu podpořil.
Pro sportovně laděné studenty jsme probírali možnost uskutečnění letošního sportovního kurzu v Dobronicích, členové Akademického senátu tuto oblíbenou akci podpořili, pokud to však epidemiologická situace dovolí.

Nový název pro KDDL

V úvodu druhého zasedání pan profesor Betka nejprve poděkoval současnému panu děkanovi za spolupráci a odstartoval tak, když pomineme volbu nového děkana, poslední zasedání pro aktuální akademický rok. Byli jsme obeznámeni s novelou Studijního a zkušebního řádu UK, schválili jsme Výroční zprávu 1. LF UK za rok 2019 a také návrh na změnu názvu Kliniky dětského a dorostového lékařství (KDDL) na Kliniku pediatrie a dědičných poruch metabolismu.
V závěru jsme otevřeli návrh na absolvování 3 týdnů předstátnicové stáže z Chirurgie mimo fakultní pracoviště. Ulehčí se tím nejen chirurgům ve VFN, ale studenti budou moci i v závěrečném ročníku studia nabýt praktické dovednosti.

Lukáš Panenka, člen AS 1. LF UK

České nanodiamanty na titulní stránce časopisu Carbon

Foto: Markéta Sýkorová

Práce Biochemicky selektivní interakce hydrogenovaných a oxidovaných ultramalých nanodiamantů s proteiny a buňkami, jejíž korespondující autorkou je doc. RNDr. Marie Hubálek Kalbáčová, Ph.D., z Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK, byla nedávno publikována v prestižním časopise Carbon. Ilustrace nanodiamantů byla dokonce vybrána pro jeho titulní stránku. „Velmi malé nanočástice o velikosti menší nebo srovnatelné s póry buněčné membrány, tedy 1–5 nm, mají v oblasti biomedicíny významný potenciál. V naší studii jsme provedli systematický výzkum základních biochemických interakcí takových ultramalých hydrogenovaných a oxidovaných detonačních nanodiamantů – DND – s biomolekulami a lidskými buňkami," říká doc. Kalbáčová a dodává, že pro zkoumání částic byla využita metoda hmotnostní spektrometrie (LC-MS/MS). „Zjistili jsme, že interakce proteinů s DND nesouvisí tolik s jejich velikostí ale spíše s jejich povrchovou chemií – zakončení H/O, která hraje důležitou úlohu právě v elektrostatických interakcích. Toto specifické vzájemné působení vedlo k tvorbě specifických proteinových koron na různě terminovaných 2 nm velkých DND, které ovlivňovaly následně jejich interakci s buňkami včetně různé úrovně cytotoxicity," popisuje vědkyně. Práce byla provedena společně týmy Univerzity Karlovy, Akademie věd ČR a Českého vysokého učení technického v Praze.

klu

Obrázek na obálce ukazuje, jak ultramalé (2 nm) nanodiamanty ovlivňují tvorbu proteinové korony. Nanodiamanty jsou znázorněny jako nanokrystaly s mřížkou atomů uhlíku s hydrogenovaným povrchem (modrá) nebo oxidovaným povrchem (červená).
Snímek: archiv M. Hubálek Kalbáčové

The bio-chemically selective interaction of hydrogenated and oxidized ultra-small nanodiamonds with proteins and cells

Carbon (IF 7,466)
Volume 162
June 2020
Pages 650–661
DOI: doi.org/10.1016/j.carbon.2020.02.061

Aktuální významné publikace

Protože na naší fakultě pracuje mnoho vynikajících vědeckých skupin, rozhodli jsme se, že vás budeme o jejich úspěších pravidelně informovat. Půjde o články publikované v časopisech excerpovaných v databázi Web of Science, jejichž impact factor je podle této databáze v horním 25. percentilu a kde je první nebo korespondující autor zaměstnancem 1. LF UK. Tentokrát přinášíme 3 publikace z období ledna–května 2020, které se týkají klinického i experimentálního výzkumu.

Glycemic Outcomes in Adults With T1D Are Impacted More by Continuous Glucose Monitoring Than by Insulin Delivery Method: 3 Years of Follow-Up From the COMISAIR Study.

Šoupal J et al.

Diabetes Care (IF 15,27)
Volume 43, Issue 1
January 2020
Pages 37–43

PubMed ID: 31530663
DOI: doi.org/10.2337/dc19-0888

Multigene Panel Germline Testing of 1333 Czech Patients with Ovarian Cancer.

Lhotova K et al.

Cancers (Basel; IF 6,162)
Volume 12, Issue 4
April 2020
Page 956

PubMed ID: 32295079
DOI: doi.org/10.3390/cancers12040956

Pheochromocytoma With Adrenergic Biochemical Phenotype Shows Decreased GLP-1 Secretion and Impaired Glucose Tolerance.

Petrák O et al.

Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism (IF 5,605)
Volume 105, Issue 6
June 2020
Page dgaa154

PubMed ID: 32222768
DOI: doi.org/10.1210/clinem/dgaa154

Foto: archiv Stomatologické kliniky

Představujeme vědeckou skupinu prof. Jany Duškové

Výzkumná skupina prof. Jany Duškové působí na Stomatologické klinice 1. LF UK a VFN ve Fakultní poliklinice na Karlově náměstí. Její součástí je Laboratoř pro ústní biologii a Zkušební laboratoř pro dentální materiály VFN. Činnost týmu je úzce provázána s výzkumnými skupinami ostatních stomatologických klinik v ČR, dále Kliniky pracovního lékařství 1. LF UK a VFN, Ústavu hygieny a epidemiologie 1. LF UK a VFN, Fakulty strojní ČVUT, Mikrobiologického ústavu AV ČR, Endokrinologického ústavu a dalšími. Ve skupině působí senioršti i junioršti vědečtí pracovníci, ale také studenti naší fakulty.

Zaměření

Tradičním zaměřením Laboratoře pro ústní biologii je výzkum intolerance dentálních materiálů a diagnostikování přecitlivělosti na tyto materiály a také materiály pro ortopedické nebo kardiovaskulární implantáty s využitím testu MELISA. Na základě výsledků testu lze pacientovi doporučit optimální typ materiálu náhrady. V současnosti se laboratoř zaměřuje i na testování přecitlivělosti na nekovové materiály, především na dentální kompozitní materiály, adhezivní systémy a kostní cementy používané v ortopedii. Dále se zabývá výzkumem mikrobiálního osídlení dutiny ústní, a to především v průběhu léčby pacientů s agresivní parodontitidou.

Akreditovaná Zkušební laboratoř pro dentální materiály VFN je vybavena na zkoušky fyzikálně-mechanických vlastností dentálních materiálů a adhezivních systémů podle mezinárodních ISO norem, převzatých do evropského a českého systému technických norem. Kromě akreditovaných zkoušek jsou v rámci výzkumných projektů, grantů či magisterského a doktorského studia prováděny i další neakreditované zkoušky a výzkumné činnosti. Ve spolupráci s prof. Danielou Pelclovou z Kliniky pracovního lékařství probíhá studie zaměřená na vliv nanočástic uvolňovaných při dokončování sanace chrupu kompozitními materiály. Spolu s Endokrinologickým ústavem je sledován vliv podmínek polymerace fotokompozitních materiálů na uvolňování bisfenolu-A a jeho analogů, které napodobují účinky estrogenu a působí jako hormonální disruptory. Rovněž jsou ve spolupráci se Stomatologickou klinikou LF UK a FN Hradec Králové stanovovány hladiny stresových hormonů při stomatologickém ošetření dětských obtížně ošetřitelných pacientů. V posledních letech je velmi žádána příprava histologických preparátů kostních tkání s nově vyvíjenými biomateriály. Inovativním přínosem významně rozšiřujícím experimentální možnosti laboratoří je přístroj micro-CT SkyScan 1272, díky kterému lze nedestruktivně charakterizovat uspořádání prostorové struktury (2D/3D) zkoumaných vzorků.

Granty, projekty

Pracovníci výzkumné skupiny prof. Duškové se podílejí na řešení projektu PROGRES Q29 Onemocnění orofaciálního systému – výskyt, mechanizmy, prevence, léčba, interakce. V současnosti řeší dva granty AZV ČR, a to Využití metod paralelního sekvenování pro monitorování dynamiky orálního mikrobiomu v průběhu rozvoje a terapie onemocnění parodontu a Využití lymfocytů hypersenzitivních pacientů pro preklinické testování pokročilých materiálů na bázi titanu modifikovaných iontovým svazkem.

Pokud máte zájem o více informací, pište na: stepan.podzimek@lfi.cuni.cz

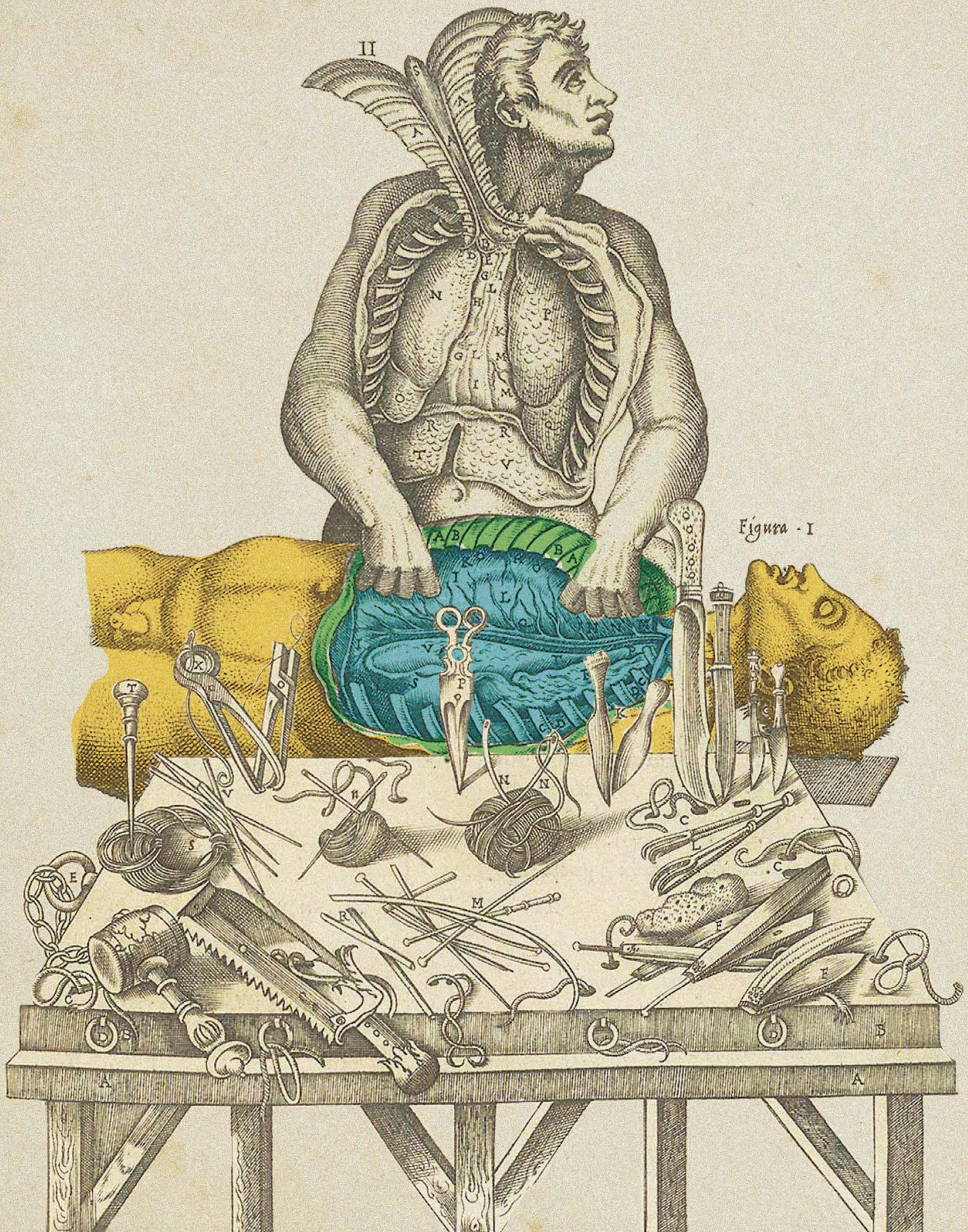
II
Figura - I

Cesta k inovaci kurikula klinické výuky na Jedničce

Na počátku bylo slovo – a to slovo studentů a absolventů naší fakulty, kteří se podíleli na rekonstrukci kurikula klinické výuky všeobecného lékařství. Ostatně kdo z vysokoškolských pedagogů by se v Komenského duchu nesnažil o neustálé zkvalitňování výuky? Tyto snahy vyvíjela průběžně i všechna Kolegia děkana 1. LF UK v posledním dvacetiletí. Evaluace výuky na úrovni jednotlivých ústavů či klinik nebo celé fakulty byly pro naše vedení pravidelnou zpětnou vazbou.

Na setkání všech lékařských fakult ČR a SR na podzim 2019 předložila Jednička všem delegátům přehled jednotlivých kurikul všeobecného lékařství. Byl to nepochybně důležitý krok k sebereflexi a komparaci skladby kurikul a časových dotací pro tytéž předměty na různých lékařských fakultách u nás i na Slovensku.

Významnou výzvou k odstartování první fáze rekonstrukce kurikula zejména v klinické výuce na 1. LF UK pak byla z hlediska robustnosti a závažnosti údajů anketa zorganizovaná našimi nedávnými absolventy. Jejich zástupci se začátkem listopadu loňského roku sešli s vedením fakulty, kde diskutovali o výsledcích uvedeného dotazníku. Zabývali se např. vztahem absolventů ke své alma mater, úrovní připravenosti na budoucí povolání lékaře, debatovali o tom, jak získat více praktických dovedností, jak standardizovat učební zdroje i požadavky na evaluaci znalostí, dále o možnostech externalizace klinických stáží mimo pracoviště fakultních nemocnic či úpravách kurikula. Všichni přítomní se shodli na tom, že pohled absolventů je pro vedení Jedničky velmi cenný, a takto „nastartovaná" a dále rozvíjená komunikace se stala validním nástrojem k rekonstrukci kurikula zejména se zaměřením na zlepšování klinické výuky na 1. LF UK (pozn. red.: podrobnější informace o jednání vedení fakulty s absolventy i stávajícími studenty jsme přinesli v letošním prvním vydání časopisu Jednička).

Impulsy od absolventů

Nejčastějším podnětem od zástupců absolventů byla potřeba změnit především klinickou výuku, obzvláště pak v 6. ročníku, a navýšit praxi během studia. Z jejich odpovědí dále vyplynula následující konstatování:

- doporučovali, aby v 6. ročníku byly vyučovány jen státnicové předměty;
- apelovali na navýšení praktické výuky cestou nejen prázdninové praxe;
- nepovažovali za vhodné, aby se stáže ke státnicovým předmětům (gynekologie, chirurgie, interna) tříštily do více ročníků;
- obnovili již dříve diskutovaný požadavek na zavedení výuky pediatrické propedeutiky;
- ocenili zavedení kurzu RTG diagnostiky a doporučili extenzi eLearningu i v klinickém studiu;
- poukázali na duplicitu výuky v předmětech Hygiena a epidemiologie a Pracovní lékařství, považovali by za vhodné oba předměty sloučit při kratší celkové hodinové dotaci.

Fakta o klinické výuce

Také vedení 1. LF UK předložilo argumenty týkající se klinické výuky a konstatovalo, že:

- již několik let monitoruje a podporuje extenzi výuky u lůžka v klinických oborech mimo klinické báze VFN, míra externalizace výuky je v různých předmětech různá a odpovídá za ni garant předmětu;
- vnímá potřebu sjednotit výuku mezi vyučujícími, ústavy, klinikami i fakultami na základě zásad evidence-based medicine;
- již v roce 2003 připravilo Log-book mandatorních výkonů (v zájmu zvýšení důrazu na získávání klinických dovedností posluchačů), přičemž jejich splnění je podmínkou pro získání zápočtu v samostatném předmětu Minimum praktických výkonů v posledním roce studia; jedná se o již druhé vydání Log-booku mandatorních výkonů; naše pracoviště navíc

každému studentovi průběžně nabízejí příležitosti, jak nabýt další klinické dovednosti v rámci tzv. fakultativních výkonů;
- podporuje rozvoj simulátorové výuky a výuky na trenažérech na téměř všech pracovištích, zejména pak v Centru medicínských simulaci na Fyziologickém ústavu;
- podporuje zapojení pregraduálních studentů do extrakurikulární výuky na některých ústavech nebo klinikách, aby mohli prohlubovat své klinické dovednosti; kapacita této formy výuky, zaměřené zejména na praktické dovednosti, však není studenty dostatečně čerpána;
- pracuje na tom, aby hodnocení výuky studenty bylo převedeno mimo systém SIS; Komise pro hodnocení výuky má za cíl zlepšení efektivity hodnocení studia a adekvátní prezentaci výsledků.

Plán Kolegia děkana na další změny kurikula

Zásadním motivem a cílem všech změn bylo a je zkvalitnění výuky, s důrazem na maximální extenzi praktické části. Kolegium děkana letos začátkem ledna analyzovalo došlé podněty, návrhy i kritické připomínky a komentáře k aktualizaci kurikula klinické výuky všeobecného lékařství ze všech zdrojů, a poté sumarizovalo prioritní požadavky na neodkladné změny následovně:

- soustředit většinu výuky státnicových předmětů a všechny státní závěrečné zkoušky do posledního ročníku, tedy přesunout státnicový předmět Hygiena a epidemiologie ze 4. do 6. ročníku;
- extendovat předmět Gynekologie a porodnictví v 6. ročníku o 2 týdny (zrušení výuky v 5. ročníku);
- přidat 1 týden výuky nového předmětu Pediatrická propedeutika a simulace ve 4. ročníku;
- nově zavést povinnou letní prázdninovou praxi z Pediatrie (2 týdny) v 5. ročníku;
- koncentrovat ve 4. ročníku výuku nestátnicových chirurgických předmětů.
- Pro naplnění uvedených cílů bylo nutno:
- přesunout z 6. do 5. ročníku nestátnicové předměty Neodkladná medicína, Klinická biochemie a Urologie;
- přesunout z 5. do 4. ročníku předměty Rehabilitační lékařství, Neurochirurgie, případně Onkologie;
- zkrátit ve 4. ročníku dotaci na výuku předmětu Bioetika nebo Lékařská psychologie a přesunout ji do 3. ročníku.

Jedním z příznivých ukazatelů pro zavedení změn kurikula formou přesunu předmětů je fakt, že v akademickém roce 2020/2021 a 2021/2022 bude v klinických ročnících nižší počet studentů, než tomu bylo v předchozích letech.

Co na to současní studenti?

Návrhy změn kurikula byly předloženy k vyjádření našim medikům, a to prostřednictvím velmi kompetentně strukturovaného dotazníku, který připravili studenti zastoupení v našem Akademickém senátu a Komisi pro hodnocení výuky. Je na místě jim vyslovit zvláštní uznání, neboť anketu nejen nachystali a vyplnili, ale posléze hlavně vyhodnotili – a to právě v období probíhající pandemie COVID-19, kdy byli většinou sami extrémně vytíženi svým zapojením do dobrovolnických či jiných aktivit. Jednalo se zejména o Davida Kulišiaka, Davida Novotného, Lukáše Panenku, Jakuba Danziga a další.

> Současní studenti novou podobu kurikula vítají a doufají, že se stane základem pro další modernizaci výuky na Jedničce – a to i v jiných částech kurikula.

Do dotazníku se zapojilo 239 respondentů, většina z nich přitom odpověděla na všechny otázky. Současně probíhala volnější formou i anketa mezi studenty anglické paralelky, kterou organizovali jejich zástupci v Akademickém senátu. Medici v první části popisovali svůj názor na plánované změny, které byly na jednáních „task force" předloženy v dokončené podobě – přesuny jednotlivých předmětů mezi ročníky či uvolnění 6. ročníku. Mohli se vyjádřit, co se jim obzvlášť líbí, či nelíbí. V druhé části mohli hodnotit různé možnosti finálních návrhů, tedy především přidání simulační výuky, pediatrické propedeutiky a prázdninové výuky nahrazující vyřazenou prázdninovou praxi z gynekologie a porodnictví.

Valnou většinou studenti – včetně těch z anglické paralelky – připravovanou podobu kurikula podpořili. Souhlasili i s přidáním simulační výuky a pediatrické propedeutiky. Pro doplnění minima hodin k akreditaci byly z nabízených variant nejlépe hodnoceny prázdninové praxe z pediatrie, mnoho studentů také v psaných komentářích navrhovalo volitelnou praxi na oddělení podle vlastního výběru po vzoru jiných lékařských fakult. Posluchači nejvíce ocenili změny v 6. ročníku, nejkritizovanější byl naopak přesun státní zkoušky z Hygieny a epidemiologie. Spíše pozitivně, avšak s určitými výhradami, medici vnímají změny ve výuce gynekologie, především kvůli zrušení možnosti osobnějšího kontaktu při prázdninové praxi.

Obecně lze shrnout, že naši studenti novou podobu kurikula ví-

tají a doufají, že se stane základem pro další modernizaci výuky na Jedničce – a to i v jiných částech kurikula.

Facultas prima semper reformanda est

Na téma změn v klinické výuce vedl převážně proděkan pro danou oblast mnohá jednání osobně nebo e-mailovou diskuzí s garanty dotčených předmětů. Téměř všechna proběhla v kolegiálním duchu, i když argumentace bývala někdy polarizovaná. Velké poděkování patří zejména těm přednostům a jejich týmům, kteří v důsledku inovované podoby kurikula ponesou dvojnásobnou pedagogickou zátěž v následujícím akademickém roce. Bohužel nedošlo ke konsenzu – na základě povětšinou validní argumentace garantů – ohledně přesunu předmětu Neurochirurgie, event. Onkologie z 5. do 4. ročníku. A tak dokončení navržených změn umožnil až odvážný souhlas pedagogů Urologické kliniky s organizačně velmi komplikovaným přesunem předmětu Urologie z 6. do 4. ročníku, který s sebou přináší dvojnásobnou porci posluchačů nejen v příštím, ale i v tom přespříštím akademickém roce. Tento přístup však byl oceněn nejen v „task force“, ale i v Pedagogické komisi a Kolegiu děkana.

Dosažení konsenzu ohledně všech změn včetně rozvrhových, jak jednotlivými garanty, tak i Pedagogickou komisí, členy pracovní skupiny, Kolegiem děkana a Akademickým senátem je jistě velmi důležitou, ale jen první etapou nastartované rekonstrukce kurikula. Celý proces, a s ním spojené mnohé změny v rozvrhu od 3. do 6. ročníku, by nemohl probíhat a být připraven ke spuštění bez spolupráce studijního oddělení.

Jistě bude vhodné, aby rekonstrukce kurikula klinické výuky všeobecného lékařství na 1. LF UK nikdy neskončila. Aneb nejen „ecclesia“ či „universitas“, jak hlásal rektor Univerzity Karlovy Mistr Jan Hus, ale i „Facultas prima semper reformanda est“.

Tomáš Hanuš, proděkan pro klinickou pedagogiku

Výsledky studentského dotazníku ke změnám kurikula klinické výuky

Dotazník, který připravili studenti zastoupení v Akademickém senátu a Komisi pro hodnocení výuky, vyplnilo 239 respondentů – 15,9 % čtvrťáků, 34,3 % páťáků, 35,6 % šestáků, 10,5 % čerstvých a 3,7 % starších absolventů.

Naprostá většina dotazovaných (87,4 %) uvedla, že není spokojena s rozložením stáží napříč ročníky, s navrhovanými změnami kurikula pak souhlasily více než tři čtvrtiny respondentů. Pro zařazení pediatrické propedeutiky bylo takřka 94 % a pro začlenění simulátorové výuky akutních stavů pod vedením lékařů ARO do ostatních předmětů pak bezmála 89 %. Studenti a absolventi dále mj. odpovídali na následující otázky:

- **Nějaké jiné návrhy, jakou výuku přidat?**

Studenti se vyjadřovali k tomu, která povinná výuka jim – kromě předmětů zmíněných jinde v dotazníku – chybí a chtěli by ji rozšířit. Mezi nejčastěji zmiňované patřily radiodiagnostika (část respondentů však ještě výuku propedeutiky zobrazovacích metod neabsolvovala), první pomoc/simulační výuka či paliativní péče. Více dotazovaných také navrhovalo systém fungující na jiných fakultách, kdy mohou medici stážovat na oddělení podle vlastního výběru, čímž se seznámí s oborem, o kterém uvažují. Opakovaly se také návrhy na rozšíření výuky hodnocení EKG.

- **Co se ti na změnách líbí?**

Nejčastěji studenti ocenili uvolnění 6. ročníku, s tím související navýšení času na přípravu ke státnicím, a přidání pediatrické propedeutiky. Mezi častými poznámkami také zazněly pochvaly na rozšíření simulátorové výuky. Pozitivní ohlasy se opakovaly i v případě sjednocení výuky gynekologie či etiky a spojení výuky primární péče s interní předstátnicovou stáží. Jako pozitivní studenti vnímali, že vedení fakulty naslouchá jejich názorům, které se dlouhodobě objevovaly v různých formách hodnocení výuky.

- **Co se ti na změnách nelíbí?**

Nejčastěji byl kritizován přesun státnice z Hygieny a epidemiologie do 6. ročníku. Většina dotazovaných však uvedla, že tuto změnu chápe jako „nutné zlo“ pro reorganizaci posledního ročníku a schvaluje ji. Pediatrická propedeutika ve 4. ročníku podle některých nepovede k tomu, že se medici z dlouhodobého hlediska opravdu něco naučí, protože je v ročníku velké množství krátkých předmětů a zkoušek. V souvislosti se změnami výuky gynekologie respondenti zmiňovali nevýhody zrušení prázdninové praxe s ohledem na menší možnost praktického zapojení při gynekologickém vyšetření či přítomnosti u porodu. První setkání s gynekologií v 6. ročníku by tak mohlo být podle některých nedostatečné, studenti ovšem chápou, že asi není lepší řešení, chceme-li reorganizovat výuku posledního ročníku. Pozitivní názory na změny ve výuce gynekologie tedy převládají nad negativními.

- **Jak jinak by se ti to líbilo?**

Studenti rozumí tomu, že změny je třeba dělat postupně. Uvítali by inovaci výuky humanitních a chirurgických oborů. Zmiňovali také systém výuky ve 4. ročníku s velkým množstvím malých stáží, který by rádi reorganizovali. Dále diskutovali o krátké předstátnicové stáži z interny, ocenili ale její spojení se stáží z Primární péče, což umožní lepší přípravu ke státnicím.

David Novotný, člen Komise pro hodnocení výuky

Vítáte zapojení studentů a absolventů do návrhu změn kurikula všeobecného lékařství na 1. LF UK?

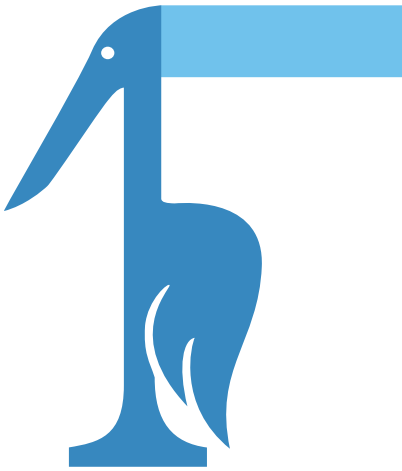

prof. Eva Kubala Havrdová, Neurologická klinika

Jak mám zprostředkované informace, studenti v tom hráli opravdu významnou roli. Je určitě velkou výhodou, že dnešní studenti mohou vycestovat na stáže do zahraničí a vidět pro i proti výuky jinde. Je samozřejmé, že chtějí poslední ročník využít pro státnicové předměty. Jistě jinde také viděli, že praktické výuky (či spíše praktického zapojení do běhu klinických oddělení) je v zahraničí více než u nás a předpokládáme, že to se u nás bude i nadále zlepšovat. Studenti prokázali schopnost koncepčně spolupracovat a argumentovat – myslím si, že je to dobré nejen pro fakultu, ale také pozitivní pro naši medicínu a zdravotní péči.

prof. David Netuka, přednosta Neurochirurgické a neuroonkologické kliniky

Zapojení studentů do úpravy kurikula VL je zásadní, na dnešní výuku nelze nahlížet jako na rigidní systém zděděný od našich učitelů bez reflexe vývoje nejen medicíny, ale i způsobu vzdělávání. Je třeba více začlenit eLearning, v čemž máme v rámci neurochirurgie nedostatky. Na druhé straně pandemie COVID-19 přinesla hladké zapojení výuky přes MS Teams. To nám ukazuje, že v klinických oborech můžeme přenést větší důraz na praktickou část. Na druhé straně nelze opomenout fakt, že studenti nabídky praktické výuky ne vždy reflektují. Co se týká negativních stránek úpravy kurikula podle mediků, riziko vidím v tom, že budou hledět pouze na fakt, kolik z nich bude daný obor po promoci provozovat. To by nebylo správné. Hodnotit význam oboru nelze jen na základě této zjednodušené rovnice. Ale po diskuzi se zástupci studentů lze dospět k rozumnému kompromisu. Závěrem chci zopakovat fakt, že aktivní studenti představují to nejcennější na naší fakultě – a tímto je chci podpořit v dalších snahách o zatraktivnění a zlepšení výuky na 1. LF UK.

prof. Jiří Raboch, Psychiatrická klinika

Každý systém či činnost potřebuje ke své kultivaci vytvoření fungujících a vyvážených zpětných vazeb. Inspirací v tomto směru byl pro mě studijní pobyt, který jsem absolvoval před více lety v Bostonu na Harvardově univerzitě. Fascinovalo mě tam vzájemné propojení pregraduálních a postgraduálních studentů s akademiky i s lékaři z terénu, které vytvořilo skvěle fungující systém. Samozřejmě při vzdělávání a výuce našich studentů jsou bezpochyby jejich zkušenosti, názory a doporučení velice cenné. Velmi kvituji, že se vedení naší fakulty vydalo touto nelehkou, ale jistě správnou cestou.

Lucie Hoznauerová, 6. ročník VL

Zapojení velmi vítám. Myslím, že studenti, a zejména absolventi, mají nejlepší přehled o tom, jaké přínosy a nedostatky má výuka v jednotlivých ročnících. V preklinické části předměty běží celoročně a organizace je jednodušší než v případě blokové výuky ve druhé polovině studia. Jako pozitivní vnímám právě zaměření na problematiku od 4. ročníku výše, kde vzhledem k menší provázanosti mezi jednotlivými ústavy vznikají třecí plochy. Kromě samotného vytvoření návrhu na základě schůzky s absolventy mě potěšilo, že kurikulum bylo zveřejněno ještě před schválením a studenti, kterých se změny týkají, mohli přispět svým názorem. Je to pro mě známkou toho, že na naší fakultě začíná být prostor pro to, aby mezi vedením a studenty byl vztah více partnerský než autoritativní.

prof. Radan Brůha, přednosta IV. interní kliniky

Zapojení studentů a absolventů do změny kurikula jednoznačně vítám. Je třeba ocenit velké úsilí, nadšení a elán, se kterými se na přípravě návrhu změn podílejí. Změna kurikula je dlouhodobý proces a je dobře, když bude založen i na zkušenostech studentů – změnu nakonec nepřipravují pro sebe, ale především pro ty, kteří budou studovat v následujících ročnících.

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky? Zajímá nás vše!

prof. Michal Vrablík, III. interní klinika

Zapojení studentů do života fakulty je vítané na všech úrovních, ale z hlediska organizace výuky ho považuji za prakticky nezbytné. I proto oceňuji, že se vedení fakulty rozhodlo přizvat studenty k diskusi o změnách výukového kurikula. Za nejdůležitější ovšem považuji, že se studenti role „poradců" zhostili s mimořádným nasazením a energií. Nebylo to tedy z jejich strany o prostém „toto ano, toto ne", ale právě naopak – získali relevantní podklady, vedli diskuse se zapojením všech stran, hledali kompromisy. Změny, které na konci náročného vyjednávání máme, jsou počátkem další práce, která musí následovat, nicméně jisté je, že studentský příspěvek bude i nadále vítaný a zásadní. Jsem přesvědčen, že budoucí vedení fakulty bude spolupráci se studenty ještě zintenzivňovat.

prof. Petra Tesařová, Onkologická klinika

Zapojení studentů do optimalizace výukového kurikula je dobrá zpráva. Škoda, že přichází tak pozdě. Známé problémy se dlouhou dobu bagatelizovaly a praktické kroky (např. Mentor), s cílem nepříznivý stav mitigovat, byly zastaveny. Snad to je první stupeň restrukturalizace ustrnulé výuky. Zatímco reforma té teoretické je otázkou úpravy přednášeného obsahu, klinická příprava závisí na počtu pacientů ochotných spolupracovat. Těch ubývá, zatímco počet studentů roste. Covidová doba ukázala výhodu nových technologií, modelových kazuistik, streamů operací, vyšetření a personalizace výchovy. Bezodkladně je ale nutné změnit nezdravé výukové milieu. Úroveň znalostí a důslednost jejich vyžadování přeci neznamená, že medik musí plakat, nespat, hubnout, pomýšlet na sebevraždu – a nakonec utéct na práva.

prof. Antonín Pařízek, Gynekologicko-porodnická klinika VFN

Zapojení zejména studentů do úpravy výuky může na první pohled vzbuzovat obavy. Studium lékařství je velmi náročné, a proto by bylo možné očekávat tendenci ke snižování především znalostních požadavků. Během představování studentů při volbě do akademického senátu byly vidět jejich často až naivní představy s ohledem na vedení fakulty. Naproti tomu u starších pedagogů je riziko nižší flexibility a setrvání v konzervativních kolejích. Z toho logicky vyplývá, že pokud nastane nekonfliktní spolupráce obou skupin na společné věci, pak z průniku pohledů – kdy na tradiční a osvědčené hodnoty budou „naroubovány" moderní prvky a principy –, má výuka větší šanci se dále zkvalitňovat. Zapojení studentů či absolventů jednoznačně vítám. Ostatně na naší klinice tato praxe po řadu let přináší dobré výsledky.

MUDr. Kamila Vlčková, nedávná absolventka

Zapojení studentů je nevyhnutelné. Medicína je obor, který se neustále vyvíjí a ruku v ruce by se měla vyvíjet i výuka. A kdo jiný by se k ní měl vyjádřit než ti, kteří s ní mají čerstvou zkušenost nebo se na ni chystají.
V kvalitních vědeckých týmech spolupracují mladé mozky s neotřelými nápady a mozky s letitou zkušeností. Je to nejlepší kombinace pro průlomová řešení. Ve vědeckých týmech to funguje, tak proč to nevyužít i při vzniku kurikula? Za mě je spolupráce studentů a kantorů klíčová pro vznik kvalitní výuky. Jsem ráda, že se studenti k jejímu průběhu vyjadřují více než v minulých letech.

MUDr. Yvona Angerová, přednostka Kliniky rehabilitačního lékařství

Zapojení studentů do návrhu změn výuky vítám. Kdo jiný by se měl podělit o své dojmy a zkušenosti než student a absolvent, který čelí požadavkům praxe? Konfrontace názorů studentů a pedagogů může vést ke smysluplným změnám a oživení výuky. Současná generace běžně využívá informační technologie, díky nimž můžeme zavádět nové formy výuky, které bohatě prověřila aktuální krizová situace. Naším společným cílem by měl být empatický, flexibilní absolvent, který bude mít nejen dobré znalosti, ale i komunikační dovednosti.
Přestože rehabilitace navazuje na většinu základních medicínských oborů, přijali jsme její přesun z 5. do 4. ročníku. Bereme to jako výzvu a pokusíme se studentům ukázat, jak může její správná indikace urychlit návrat pacientů do běžného života, a tím maximálně zhodnotit efekty akutní péče.

Markéta Novotná, 6. ročník VL

Zapojení studentů a absolventů do návrhu změn kurikula určitě vítám, jelikož tak můžou z vlastních zkušeností a přání upravit chod fakulty a zlepšit výuku svým mladším kolegům. Hlavní pozitiva vidím v přesunutí nestátnicových předmětů z posledního ročníku do nižších ročníků, zavedení pediatrické propedeutiky a simulací nebo srovnání posloupnosti stáží v jednotlivých ročnících. Jediným negativem je asi přesunutí druhé neklinické státnice (Hygiena a epidemiologie) do šestého ročníku, avšak lepší řešení také nevidím.

prof. Jarmila Heissigerová, přednostka Oční kliniky

Změna kurikula je záležitost velmi komplexní, a to na mnoha úrovních. Zcela jistě by hlavní těžiště rozhodnutí mělo být na vedení fakulty. Zapojení studentů, zejména absolventů, do tohoto procesu nicméně považuji téměř za nutné. Mají nejlepší ponětí o tom, co jim je přínosem pro budoucí praxi. Najít zdravou rovnováhu v tom, nakolik se doporučeními studentů nechat vést, je samozřejmě v gesci zkušených pedagogů fakulty. Absolventi ukázali, že jsou schopni se zorganizovat a dát najevo své názory. Nyní je chvíle si tyto názory vyslechnout a zakomponovat je do následných rozhodnutí.

Marie Jorníčková, 5. ročník VL

Osobně se mě změny kurikula již nedotknou, ale mám radost za všechny mladší kolegy, kteří jich dočkají. Zapojení studentů do úprav kurikula vítám, od fakulty se bezpochyby jedná o velmi vstřícný krok a snahu udělat pro nás, studenty, školu přátelštější. Změny se týkají v naprosté většině klinické výuky, při které studenti kolují odděleními a daný vyučující je vidí maximálně několik dní. Proto může student lépe hodnotit blok či semestr jako celek a lépe odhadne, který předmět by bylo dobré zařadit do výuky dříve. Šestý ročník mám před sebou a už nyní se bojím, jak zvládnu velké množství zkoušek. Z mého pohledu tedy nejpozitivněji vnímám vyslyšení absolventů a úpravy právě posledního ročníku, ve kterém zůstanou téměř jen státnicové předměty.

doc. Roman Zazula, přednosta Anesteziologicko-resuscitační kliniky TN

Pro život, ne pro školu se učíme. Ptát se absolventů tedy dozajista ano, odpovědi jsou zpětnou vazbou s cennou informací pro práci učitelů i vedení fakulty. Při změnách kurikula se názory a zkušenosti absolventů mají brát v potaz velmi vážně, neboť především právě oni vstupují do profesního života jen s tím, čeho v rámci kurikula mohli nabýt. Váha názorů samotných studentů se jistě zvyšuje s délkou jejich studia, navíc má většina z nich zkušenost ze zahraničních studijních programů v rámci spolupráce ve vzdělávání v EU. Spíše by to však měly být podněty pro případné úpravy kurikula a rozhodně nemohou nabýt zásadního slova bez korekce učitele a praktika s bohatými životními zkušenostmi. Vždyť jak často si říkáme: „Kdybychom věděli, co víme dnes, to bychom se všechno dříve v čase k tomu určeném rádi a více učili.“ Pokud by nás o tomto poznání dokázali ve škole častěji přesvědčit, děkovali bychom do konce života.

… a co si myslíte vy?

ZNÁTE DĚKANY NAŠÍ JEDNIČKY Z JEJÍ NOVODOBÉ HISTORIE?

V čele Lékařské fakulty Univerzity Karlovy stál děkan od konce 60. let 14. století (do té doby ji řídil střídavě rektor a prorektor), který byl jejím oficiálním představitelem, ředitelem studií, správcem fakultního jmění a koleje i soudcem příslušníků fakultní korporace. Volen byl z mistrů, kteří přednášeli – magistri actu regentes. Od roku 1990, kdy byla Fakulta všeobecného lékařství přejmenována na 1. lékařskou fakultu UK, se v jejím vedení vystřídalo pět děkanů.

2012–2020

prof. MUDr. Aleksi Šedo, DrSc. (*18. 6. 1961)

- absolvent 1. LF UK z roku 1986
- profesor UK v oboru biochemie a patobiochemie
- přednosta Ústavu biochemie a experimentální onkologie 1. LF UK
- motorkář a dlouholetý člen klubu Black Dogs LE MC

2005–2012

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc. (*2. 7. 1966)

- absolvent 1. LF UK z roku 1990
- profesor UK v oboru lékařská chemie a biochemie
- přednosta Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN
- rektor Univerzity Karlovy od roku 2014

1999–2005

prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc. (*28. 10. 1952)

- absolvent 1. LF UK z roku 1978
- profesor UK v oboru vnitřní lékařství
- emeritní přednosta III. interní kliniky 1. LF UK a VFN
- předseda České lékařské společnosti J. E. Purkyně od roku 2015

1993–1999

doc. MUDr. Petr Hach, CSc. (7. 6. 1941 – 24. 5. 2014)

- absolvent 1. LF UK z roku 1964
- habilitoval v oboru histologie a embryologie
- emeritní přednosta Ústavu histologie a embryologie 1. LF UK
- člen Papežské akademie pro život

1990–1993

prof. MUDr. Jiří Tichý, DrSc. (6. 4. 1929 – 26. 2. 2016)

- absolvent 1. LF UK z roku 1953
- profesor UK v oboru neurologie
- emeritní přednosta Neurologické kliniky 1. LF UK a VFN
- spoluzakladatel a dlouholetý lídr Dixielandu 1. LF UK

Svého rozhodnutí jsem nikdy nelitoval

Osobně si cení pozitivního přístupu, pracovitosti a dobrosrdečnosti. Vlastností, jež měl možnost poznat právě při pandemii COVID-19, protože byl mj. dva měsíce de facto non-stop v čele koordinačního týmu našich studentů dobrovolníků, kteří spontánně utvořili iniciativu Dobro1lf a zapojili se do boje s koronakrizí na všech frontách. Nemá rád nedochvilnost, i když sám si prý akademickou čtvrthodinku občas protáhne. :)
David Kulišiak, student 6. ročníku všeobecného lékařství, lektor výuky anatomie a místopředseda Akademického senátu 1. LF UK.

Jak jste iniciativu studentů dobrovolníků vnímal?
Velmi pozitivně, přestože v podstatě všechny okolnosti byly zpočátku hodně chaotické a nikdo nic moc nevěděl. Ale opravdu mile mě překvapil zájem našich studentů, kteří se okamžitě chtěli zapojit do boje proti epidemii. Zhruba do týdne od zahájení činnosti Dobro1lf se nám přihlásilo několik stovek dobrovolníků a aktuálně jich evidujeme asi dvanáct set. Ujistil jsem se, že naši studenti mají lidskou tvář a mohou být vzorem pro ostatní. Obecně mi celá krize vlastně dala větší naději a víru v lidstvo. Veřejnost se najednou semkla. Lidé spontánně začali šít roušky, sousedé si byli ochotni donést nákup a vzájemně si pomáhat. I nám se stalo, že nás kontaktovalo několik společností z veřejného sektoru a nabídlo dobrovolníkům své produkty – kávu, obědy…

Zaváhal jste, zda se do dobrovolnické činnosti zapojíte? Třeba i z důvodu, že se nedostanete domů na Slovensko?
Vůbec, právě naopak. Věděl jsem, že pro mě existuje jediná možnost. S nadsázkou řečeno, buď pojedu domů navždy, anebo nikdy. Rozhodl jsem se zůstat v Praze.

Co vám při koordinaci studentů a spoluorganizaci studie kolektivní imunity dalo zabrat nejvíce?
Na začátku bylo samozřejmě nejdůležitější obklopit se skvělými lidmi, kteří budou schopní a ochotní pomáhat. Naštěstí jsem natrefil na opravu výborné kolegy, s nimiž jsme vytvořili fungující organizační a koordinační tým. Následně již vše fungovalo, jak mělo. Asi nejobtížnější byla komunikace s HR odděleními jednotlivých zdravotnických zařízení, která někdy nebyla úplně optimálně nastavena a pár dní trvalo, než jsme našli tu správnou kompetentní osobu, se kterou bychom měli poptávku po dobrovolnících řešit.

Pokud se týká studie, nejnáročnější to bylo hlavně s jejími účastníky. :) Chápu, že atmosféra ve společnosti byla vypjatá, ale nejen mě hned první den testování v Kateřinské zahradě nepříjemně překvapilo chování některých jednotlivců.

Během pandemie Covid-19 jste si tedy vyzkoušel i manažerskou práci, a to je nepochybně cenná zkušenost…
… obrovská! Bohužel tedy nepřišla za úplně příznivých okolností, nicméně i tak jsem za neskutečně rád. Na jedné straně mi sice vzala dva měsíce studia a přípravy k závěrečným zkouškám, na druhé mi strašně moc dala. Musel jsem najednou řešit spoustu věcí – od technických záležitostí přes právní či ekonomické aspekty až po koordinaci několika stovek lidí nebo spolupráci s různými subjekty. Vše záviselo hlavně na dobré komunikaci. Myslím si, že na celý náš tým to mělo velmi pozitivní dopad, neboť jsme objevili vlastnosti, o kterých jsme si ani nemysleli, že je máme nebo že je na medicíně využijeme.

Jak jste pěstoval psychickou odolnost?
Medicína už mě za ty roky vytrénovala dostatečně. Nebyla to jen příprava na zkoušky, ale také náročnost každodenních extrakurikulárních aktivit, které jsem provozoval. Například působení v našem akademickém senátu, lektorování na Anatomickém ústavu, fiškusování na různých klinikách, brigády… Nicméně během pandemie jsem se vždy těšil do našeho zázemí Dobro1lf, protože tam byla opravdu vynikající komunita. Nebudeme si hrát na zachránce světa, doufali jsme však, že i my studenti můžeme malou troškou přispět ke zlepšení nastalé situace. A to mi dávalo sílu.

Plánujete, že bude Dobro1lf fungovat i nadále?
Poté, co byl ukončen nouzový stav, se naše aktivita samozřej-

David Kulišiak, student 6. ročníku VL, lektor výuky anatomie a místopředseda Akademického senátu 1. LF UK. Foto: Markéta Sýkorová

mě postupně utlumila. Dobrovolníci měli na výběr, zda budou pokračovat ve svých zdravotnických činnostech, nebo se naplno vrátí k výuce. A s kolegy jsme okamžitě začali řešit, jakou formu Dobrorlf bychom chtěli zachovat a zda ji nechat stále naživu. Zdálo se nám, že by byla strašná škoda nepokračovat v něčem, co má alespoň minimální potenciál do budoucna. Osobně bych byl samozřejmě moc rád za zachování inciativy, ale vím, že pro ni musíme najít ten správný směr. To je nyní otázkou. Přemýšleli jsme, že bychom ji mohli vést jako určitou „pracovní agenturu", v tom smyslu, že bychom studentům v klinických ročnících nebo i jiným zájemcům pomáhali zprostředkovat krátké stáže v různých zdravotnických zařízeních. Během pandemie jsme totiž měli skvělou spolupráci třeba se zdravotnickou záchrannou službou. Vše nicméně vyžaduje personální zajištění a doteď se každý učil nebo měl zkoušky.

> Podle mého názoru je dobře, že jsou studenti součástí senátu, odborných komisí či poradních orgánů vedení školy a mohou svými hlasy přispět ke směřování fakulty. V tomto jsme nesmírně rádi za přístup pana děkana, jenž podporoval jejich zapojení v míře, která nemusí být na ostatních fakultách samozřejmostí.

Proč jste se vlastně rozhodl jít na medicínu, do ČR a na 1. LF UK?

Na medicínu jsem nikdy nechtěl. :) Ani jako dítě, ani během střední školy. Bavil mě dějepis a jazyky, takže jsem se původně chtěl vydat spíše směrem práva, politologie nebo mezinárodních vztahů. Zlom přišel na začátku čtvrtého ročníku gymnázia, kdy jsem si na poslední chvíli změnil maturitní předměty z dějepisu a občanské nauky na biologii a chemii. Říše rostlin a živočichů mě moc nebrala, ovšem biologie člověka a genetika ano, ty mě zajímaly vždy. A když mi mamka, která patnáct let pracovala jako zdravotní sestra, řekla, že práce, kterou člověk může dělat v medicíně, je krásná, každý den jiná a pokaždé bude mít svou hodnotu, pomohlo mi to dospět k rozhodnutí.

Podal jsem jedinou přihlášku na medicínu, a to na 1. LF UK. Řekl jsem si, že vyzkouším jen Jedničku a pokud se nedostanu, bude to znamení, že se mám vydat jinam. Nakonec jsem přijímačky udělal a následně jsem si stanovil další metu – první ročník. Pokud se mi podaří projít prvákem, anatomií, a najdu smysl v tom, co studium medicíny přináší, pak tu zůstanu. A už jsem v šestáku!

A nelitujete toho? Vybral byste si medicínu a Jedničku znovu?

Na to je u mě velmi jednoduchá odpověď – jednoznačně vybral. Naše fakulta je největší, nejstarší a má i různé další superlativy ve stylu „nej". Dává nám tak opravdu mnoho možností. Na druhé straně, každá fakulta má své tradiční zaměření, ve kterém vyniká a je tedy na každém, aby zvolil, co mu nejvíce konvenuje. Své volby jsem ale ani jednou nelitoval, a kdybych se měl rozhodovat znovu, určitě bych šel zase na medicínu a zase na Jedničku.

Čeho si na naší fakultě ceníte nejvíce?

Určitě toho, že je jednou ze čtyř zakládajících fakult Karlovy univerzity a její historie se píše již skoro sedm set let. A pak si také myslím, i když nevím, zda si to můžu dovolit tvrdit, že právě na 1. LF UK se koncentruje nejvíce špiček ve svém oboru. Jako studenti si dobře uvědomujeme a vážíme si toho, že i knížky, ze kterých se učíme, napsali naši profesoři nebo osobnosti, které jsou uznávanými autoritami. To hovoří samo za sebe, protože tím nejvzácnějším darem, co nám fakulta může dát, jsou právě osobní zkušenosti daných odborníků.

Co vás přimělo kandidovat do akademického senátu?

Poprvé jsem kandidoval před čtyřmi lety. V té době jsem již byl členem fakultního florbalového a plaveckého týmu, působil jsem jako tutor i lektor na anatomii, takže jsem Jedničku začal poznávat stále více. Chtěl jsem proto prezentovat názory lidí, s nimiž jsem se setkával, a zdálo se mi, že v určitých oblastech bych mohl fakultě přispět k dalšímu rozvoji. Při posledních volbách, svých druhých, jsem zvažoval, zda budu znovu kandidovat, protože mě čekal poslední ročník studia. Nakonec mě pár lidí z předešlého senátu přesvědčilo, abych do toho šel a pokračoval v rozpracovaných projektech. Mám třeba radost, že se nám po několikaměsíčním úsilí podařilo prosadit některé změny v kurikulu všeobecného lékařství, které už mají definitivní podobu a na nichž pracovalo velké množství lidí. Ukázalo se, že všechno má svůj čas a že postupnými kroky se změny dosáhnout dá.

Jak si teď užíváte funkci místopředsedy senátu?

Nesmírně si toho vážím, přestože jsem s tím vůbec nepočítal. A funkce samotná? Je velmi náročná a pro moji osobu vlastně „riziková". :) Snažím se pro nás studenty udělat maximum, protože si mě a mé kolegy senátory zvolili jako své zástupce a vložili do nás důvěru. To však často znamená také přesvědčo-

Mimo školu má rád místa, kde bydlel a kde poznával život v Praze z různých úhlů. Foto: Markéta Sýkorová

vat akademiky, kteří budou třeba předsedat u státních zkoušek, nebo jim odporovat, i velmi důrazně, což pro mě není úplně jednoduché. Diskuse je však vždy velice korektní. Bez podpory mých skvělých kolegů senátorů by to samozřejmě nešlo, senát je týmovou disciplínou.

Vnímáte tedy zapojení studentů do vedení fakulty jako důležité?

Určitě. Studenti tvoří akademickou obec, jsou tu pro fakultu a fakulta by tu měla být pro ně. Je proto podle mého názoru dobře, že jsou součástí senátu, odborných komisí či poradních orgánů vedení školy a mohou svými hlasy přispět ke směřování fakulty. V tomto jsme nesmírně rádi za přístup spectabilis, pana děkana, jenž podporoval zapojení studentů v míře, která nemusí být na ostatních domácích nebo světových fakultách samozřejmostí. Jako studenti si pochopitelně velmi vážíme všech našich odborníků a kapacit, chceme ovšem nabízet také náš pohled na věc, z druhé strany barikády. Pokud tedy chceme fakultu stále posouvat dopředu, musí mezi oběma stranami fungovat dialog a zpětná vazba.

A berou to studenti zodpovědně?

Jako člen kolegia, senátu a pracovní skupiny si za sebe dovolím tvrdit, že nadmíru zodpovědně. Řekl bych, že zástupci studentů svou práci odvádějí dobře a jejich názor je slyšet.

Do jakého oboru míříte po škole?

Odmalička jsem zvyklý pracovat rukama, takže mířím spíše do manuální části klinické medicíny, a tou je chirurgie. Zatím nejsem stoprocentně rozhodnutý, zda to bude kardiochirurgie, neurochirurgie, břišní chirurgie, ortopedie… Zároveň bych chtěl zůstat věrný své alma mater a pokračovat zde jako postgraduální student.

Co nejraději děláte, když nestudujete?

Mým největším koníčkem je, mimo jiné, určitě sport. Musím ovšem přiznat, že jsem ho poslední dobou trochu zanedbával – jak kvůli omezením v nouzovém stavu, tak i proto, že si škola vyžaduje fokus na dvě stě procent a aktivity v senátu či Dobroılf mi zabraly kompletně všechen čas. Také už se těším, až se s kamarády potkáme na pivu v Mrtvé Rybě.

Našel jste si v Praze oblíbená místa?

Za poslední měsíce to určitě bude děkanát! :) Jak jsem zmínil, měli jsme tu jako dobrovolníci své zázemí, kam jsem se těšil víc než domů. Mimo školu mám rád místa, kde jsem bydlel a kde jsem poznával život v Praze z různých úhlů. Ať už to byla kolej na Jiřáku, Letná v blízkosti krásné Stromovky nebo nyní kousek od náplavky.

Máte nějaké životní vzory nebo motto?

Vzorem jsou pro mě určitě moji rodiče. Taťka, který celý život tvrdě fyzicky pracuje, se řídí tím, že za člověka by měly mluvit hlavně jeho výsledky, a vždycky mi říkal, abych si „nikoho a nič nenechal postaviť do cesty“. Mamka mi pak radila, abych dělal v životě to, co miluji, nebo miloval to, co dělám.

jat

Foto: archiv Revmatologického ústavu

Revmatologická klinika – klinické, výzkumné a edukační centrum

Před dvaceti lety, tedy v roce 2000, byla jako společné pracoviště 1. LF UK a Revmatologického ústavu v Praze, který je superkonziliárním klinickým centrem pro celou ČR, založena Revmatologické klinika.

Na lůžkách kliniky a ústavu jsou soustřeďováni pacienti z celé republiky s diferenciálně diagnostickými problémy a také velmi těžcí jedinci se systémovým onemocněním pojiva. V ambulancích probíhají významné speciální programy – je zde největší centrum biologické léčby v ČR a klinika vede národní registr biologické léčby ATTRA. Nechybí ani centrum osteologické a centrum chronické bolesti. Významné je oddělení časné artritidy a spondyloartritidy. Zásadní mezinárodní výzkum probíhá v oblasti genetiky dnavé artritidy. Pracují zde také výzkumně orientované skupiny zabývající se problematikou polymyozitidy, systémového lupus erytematodes, sklerodermie, vaskulitid a spondyloartritid.

Věda a výzkum

V Revmatologickém ústavu probíhá intenzivní výzkum, který je financován z grantů a výzkumných záměrů. Ústav má statut vědecko-výzkumného centra a je hodnocen v kategorii nejvyšší, tzn. A. Mladí výzkumníci získali ceny České revmatologické společnosti ČLS JEP za nejlepší publikace. Při vědecké činnosti ústav aktivně spolupracuje s četnými institucemi v zahraničí, například s Zentrum für Experimentelle Rheumatologie, Universitäts Spital Zürich, Švýcarsko, nebo s Medizinische Klinik 3 – Rheumatologie und Immunologie, Fridrich-Alexander Universität Erlangen-Nürenberg, Německo.

Výuka a vzdělávání

Třetím pilířem činnosti ústavu je výuka – a to jak na úrovni pregraduální, tak postgraduální. Studenti 1. LF UK absolvují v 5. ročníku týdenní stáž na revmatologii zakončenou zápočtem. Dále zde probíhá postgraduální výuka ve smyslu specializační přípravy pro interní lékařství a revmatologii. Vzdělávání probíhá také ve spolupráci se Subkatedrou revmatologie IPVZ, která je třetí institucí, jež v Revmatologickém ústavu sídlí. Konají se zde i atestační zkoušky z revmatologie.
Na klinice probíhá výuka revmatologie studentů 5. ročníku všeobecného lékařství a výuka fyzioterapie a ergoterapie studentů bakalářských programů. Všichni učitelé se aktivně účastní zkoušek studentů z interního lékařství v 5. ročníku a státních rigorózních zkoušek z vnitřního lékařství v 6. ročníku.
Z výše uvedeného vyplývá, že Revmatologická klinika 1. LF UK a Revmatologický ústav jsou centrem oboru české revmatologie.

Klinika v číslech

- 50 lůžek na lůžkovém oddělení
- 18 ambulancí
- 2500 pacientů nyní léčených v největším centru biologické léčby v ČR
- 100 publikací, z toho 50 publikováno v zahraničních impaktovaných časopisech (za loňský rok)
- 8 monografií, kde jsou zaměstnanci kliniky hlavními autory nebo spoluautory
- 15 mladých vědeckých pracovníků

Karel Pavelka, přednosta Revmatologické kliniky

Jednička na zkoušku z pohodlí domova

„Přestože nám epidemiologická situace neumožnila uspořádat naši tradiční akci určenou uchazečům přijatým na základě studijního průměru na střední škole, rozhodli jsme se, že s nimi zůstaneme v kontaktu alespoň distančně. Během dubna a května jsme tak připravili pět krátkých videospotů, ve kterých jsme středoškolákům zprostředkovali návštěvu vybraných pracovišť 1. LF UK vzdáleně z pohodlí domova, aby se s pomocí našich pedagogů a studentů seznámili s fakultním prostředím a výukou," řekl k letošní Jedničce na zkoušku, která se konala distančně, děkan Aleksi Šedo a dodal: „Velmi si vážíme toho, že se právě studenti s vynikajícími výsledky na středních školách rozhodli pro studium medicíny. Věříme, že naše fakulta bude tím pravým místem pro jejich další profesní rozvoj."
Budoucí studenti se tak mohou dozvědět, co je čeká ve výuce nejen základních preklinických oborů, jako jsou anatomie, histologie či fyziologie, ale také zjistí, proč je důležité znát biochemii nebo jak nabité znalosti později uplatnit třeba v ordinacích praktických lékařů. Velký dík posíláme všem studentům a učitelům z Anatomického ústavu, Ústavu histologie a embryologie, Fyziologického ústavu, Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky nebo Ústavu všeobecného lékařství, kteří se na vzniku videospotů podíleli!
Všechna videa v českém jazyce a s anglickými titulky jsou dostupná na YouTube kanále naší fakulty!

jat

Foto: archiv 1. LF UK

Přijímací řízení pro akademický rok 2020/2021

Podle vyhlášených podmínek přijímacího řízení, které byly zveřejněny už v září 2019, bylo podáno do konce února letošního roku více než 5600 přihlášek ke studiu na naší fakultě. Tradičně byl nejvyšší počet zájemců o studium Všeobecného lékařství (2737 uchazečů), ke studiu Zubního lékařství přišlo 888 přihlášek a 555 přihlášek bylo podáno na bakalářský program Fyzioterapie. Podmínky pro upuštění od přijímací zkoušky splnilo 450 uchazečů o studium Všeobecného lékařství, 19 o studium Fyzioterapie a pět zájemců o navazující magisterský program Adiktologie. Bonifikaci za úspěšné studium matematiky na střední škole získalo 552 uchazečů o Všeobecné lékařství, 256 o Zubní lékařství a celkem 15 středoškoláků splnilo podmínky pro získání bonifikace za umístnění do 3. místa krajského kola fyzikální, chemické, matematické nebo biologické olympiády vyhlašované MŠMT ČR.
Přijímací zkoušky na nelékařské obory se konaly v řádně vypsaném termínu 12. června a zúčastnilo se jich více než 1300 zájemců. Z důvodu epidemiologické situace Akademický senát souhlasil s navýšením počtu termínů přijímacích zkoušek pro uchazeče o studium Všeobecného a Zubního lékařství, které proběhly nejen 16. června, ale ještě i 18. června, a zúčastnilo se jich 2253 studentů. Po řádných termínech byla děkanem fakulty stanovena bodová hranice pro přijetí. Celkem 1228 uchazečů dosáhlo v testech potřebného počtu bodů a byli přijati ke studiu na naší fakultě. Velký zájem byl letos také o náhradní termín přijímacích zkoušek (23. června) – zúčastnili se ho především ti zájemci o studium, kteří ve dnech řádných termínů skládali maturitní zkoušky.
Letošní přijímací řízení bylo významně poznamenáno opatřeními přijatými v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19, ať už šlo o možnost zahraničních zájemců o studium v českém jazyce účastnit se zkoušek nebo o změny termínů, ev. podmínek přijímacího řízení na jiných lékařských fakultách UK, brněnské MU či olomoucké UP.

Jana Dušková, proděkanka pro přijímací řízení

Poděkování spolkařům od vedení fakulty

Foto: Markéta Sýkorová

Přestože pandemie nemoci COVID-19 během jara a začínajícího léta zhatila konání několika fakultních akcí, podařilo se počátkem června ve Fausťáku uspořádat setkání zástupců našich studentských spolků s vedením fakulty. Děkan Aleksi Šedo ocenil, že se spolkaři v posledních letech stále intenzivněji zapojovali do účasti např. na Dnu otevřených dveří, Jedničce na startu, Pražské muzejní noci, Dětské pouti, Týdnu vědy a techniky i na mnoha dalších festivalech či osvětových aktivitách, ale také že organizovali akce vlastní. Studentům poděkoval za jejich dlouhodobou, kontinuální spolupráci, která přispívala k osvěžení fakultního života a přinášela cennou zpětnou vazbu pro obě strany.

Velmi milou povinností pana děkana pak bylo spolu s kolegy z Ústavu tělesné výchovy – Josefem Marconěm a Ondřejem Trnkou – předat pomyslný šek na 20 000 Kč zástupcům studentské iniciativy Medicinaulici Marku Havrdovi a Tereze Kopecké. Tento projekt Jednička podporuje v průběhu celého letošního roku a první „ovoce“ přinesla právě sportovní výzva našich tělocvikářů (více na str. 32). Děkujeme!

jat

Medici na ulici pro tělo i duši

O úctyhodné, bohulibé činnosti studentů, kteří se dobrovolně zapojili do iniciativy Medicinaulici, hovoří i následující příběh naší medičky z 5. ročníku VL Lucie Martínkové.

„Poprvé jsem pana S. potkala na Vltavské loni na podzim, když jsem začala s Mediky na ulici ošetřovat. Na dotaz, zda potřebuje pomoci, odpověděl, že by potřeboval ošetřit zlomené srdce a taky že hlava ho zlobí. Od té doby jsem ho viděla ještě několikrát. Jako vždy se ostýchavě usmíval a žádal o ošetření srdce i hlavy. Chvilku mi trvalo, než mi došlo, že i když nic ošetřit nepotřebuje, touží po tom, abych si s ním popovídala. Abych se ho zeptala, zda ho stále zlobí stejné problémy a jak se má. Aby pocítil, že má někoho, kdo si ho pamatuje a kdo ho bere jako člověka sobě rovnému. Při psaní těchto řádků jsem si vzpomněla na všechny lidi, které jsem od podzimu potkala a ošetřovala. Nejednou byly jejich rány těžce zanedbané a raritní, takové, které normálně neuvidíte. Uvědomuji si při tom, kolika z nich jsme společně s mými kolegy pomohli. U některých našich pacientů jsem mohla – a stále ještě můžu – pozorovat obrovské zlepšení, což mi dává pocit smysluplnosti naší práci. Nejintenzivněji ovšem přemýšlím nad tím, že lidé na ulici nestrádají jen fyzicky, ale mnohdy spíše na duši. Podobně jako ti, kteří mají to štěstí a mají své domovy. Tak moc se naše společnost zaměřila na to, abychom měli, že zapomínáme být a spolu mluvit.

Z ošetřování lidí na ulici si odnáším spoustu praktických zkušeností a dovedností. Ale tím nejdůležitějším, na co jsem přišla, je fakt, že jako lékaři nemůžeme léčit jen tělo. Musíme umět komunikovat. Naslouchat a navazovat kontakty. Jinak nám uniknou podstatné detaily. Mnohokrát jsem zažila, že lidé na ulici za námi přišli s maličkostmi a během ošetřování, když se mi povedlo s nimi navázat kontakt, se svěřili se svými skutečnými zdravotními problémy. Ocitnout se bez domova je jednodušší, než by se mohlo zdát, a mnohdy si naši pacienti prošli dramatickými životními zvraty. Bez ohledu na to však mají právo na ošetření a někdy třeba jen na obyčejný lidský přístup či vlídná slova. To nejcennější, co mi práce s Mediky na ulici dala, je, že každý máme stejnou hodnotu a zasloužíme si lidský přístup. Trpíme nemocemi tělesnými i duševními, napříč všemi společenskými vrstvami – a jako lékaři musíme na tyto skutečnosti brát ohled. Nezáleží proto na tom, zda obvazujeme rány v nemocnici nebo na ulici. Naše poslání a povolání nám ukládá pomoci každému bez rozdílů, jak nejlépe dovedeme.“

Foto: Martin Divíšek

Děkujeme, že Mediky na ulici podpoříte spolu s námi!

red

CMS v nouzi není!

Kdo z vás se obával, že výjimečná situace ve škole znamená útlum simulační medicíny, ten si může oddechnout. Naopak! Centrum medicínských simulací (CMS) hlásí hromadu novinek a plánů do budoucna. V době, kdy nebylo možné se vidět tváří v tvář, jsme zkusili se studenty komunikovat formou interaktivních videí nahrazujících simulační lekce. Naši lektoři, kteří jsou zároveň asistenty ve výuce fyziologie pro druhý ročník, měli se svými skupinkami praktika formou webinářů. V květnu jsme se pak v omezeném provozu konečně setkali osobně.
A co chystáme v nejbližší budoucnosti? Pokud vás zaujal nový Kurz pokročilé první pomoci v simulacích, vězte, že příští rok pro vás plánujeme další turnusy. Věříme, že se z této víkendové akce stane pravidelné setkání zájemců o akutní medicínu. Bude toho ovšem ještě více! Od října plánujeme i další zážitkově/simulační projekty. Určitě sledujte sociální sítě CMS – Instagram a Facebook, kde vše včas oznámíme. Rádi bychom pro studenty, kteří se chtějí naučit něco nad rámec povinného kurikula, vytvořili akce napříč všemi ročníky.

Kdybyste si říkali „wow, s touhle partou bych chtěl pracovat“, ozvěte se na e-mail cemedsim@gmail.com. Simulacím zdar!

Prokop Seif, Centrum medicínských simulací

Foto: archiv CMS

Online výuka ergoterapie až z Velké Británie

Obdobně jako jiní studenti vysokých škol musely i studentky 2. ročníku navazujícího magisterského studia ergoterapie kvůli výskytu viru SARS-COV 2 přesunout svou prezenční výuku do online podoby. V době pandemie se tak touto formou zúčastnily zajímavého týdenního bloku na téma Occupational science, vedeného prof. Gaynor Sadlo, PhD., z Velké Británie, která je jednou z hostujících profesorek naší fakulty.
Occupational science je věda zkoumající jedince jako „occupational beings“, tedy bytosti, které k udržení svého zdraví potřebují zaměstnávání neboli smysluplné a cílené činnosti charakterizující každodenní život osoby. Zahrnuje však také pojmy související s pandemií COVID-19. Patří mezi ně mj. „occupational deprivation“, tj. dlouhodobé omezení účasti na nezbytných/smysluplných činnostech kvůli okolnostem, které jsou mimo kontrolu jednotlivce (např. disabilita, hospitalizace či karanténa). Nebo také „occupational imbalance“ – nerovnováhu mezi jednotlivými oblastmi činností (soběstačnost, práce a volný čas). Možnost okamžitě implementovat uvedené termíny do praxe studentkám nejen zatraktivnila výuku, ale byla pro ně i lépe pochopitelná.

Bc. Zuzana Jarošová, Bc. Pavlína Gašparová, Eliška Rotbartová, SPOT Prague

Loono se chystá na další výzvu, přidej se i ty!

Nezisková organizace Loono založená absolventkou 1. LF UK Kateřinou Vackovou se na podzim chystá pustit do osvěty v oblasti duševního zdraví. K jejich misi se můžeš přidat i ty! V rámci kampaní #prsakoule, Žiješ srdcem a Dole dobrý už tým Loono vyškolil více než 83 000 lidí, z nichž si 48 včas odhalilo závažné onemocnění. V září se organizace chystá pustit do další výzvy, učit veřejnost o duševním zdraví.
Tým Loono tvoří 150 školitelů, kteří jsou nadšení, že mohou pomáhat lidem už během studia: „Koncept Loono mě uchvátil tím, že je dělaný na míru studentům. Být školitelem byla jedna z velkých motivací, proč jsem se rozhodl studovat medicínu,“ říká školitel a student medicíny Sebastian. O motivaci dalších školitelů se můžeš přesvědčit na Instagramu pod hashtagem #MedicsofLoono. Díky práci v Loono se naučíš komunikovat s budoucími pacienty, prezentovat před lidmi, ale také získáš zdravé sebevědomí a spoustu přátel.
Více informací najdeš na www.loono.cz nebo stačí napsat na Facebook či Instagram @loonocz.

Petra Císařová, Loono

„eFakulta“ v době koronakrize

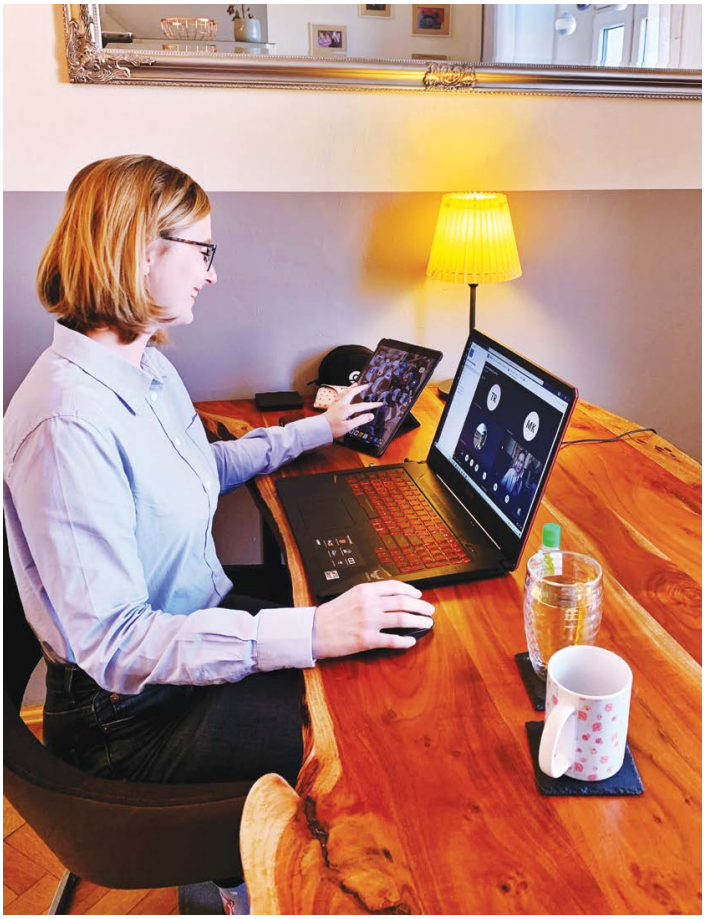

Foto: archiv Ústavu patologie

Skončilo zimní zkouškové období, začal letní semestr. První dva týdny proběhly podle plánu. V půlce třetího najednou nikdo nesměl do školy. Někdo to prý trochu čekal – ale všichni byli překvapení. Většina tehdy odhadovala, že se prezenční výuka zastaví na měsíc, šest týdnů. Co nám karanténa ve výuce přinesla a o co jsme pro letošek nenávratně přišli? Co se ve výuce změnilo, co bylo nouzové řešení a co naopak naše postupy obohatí do budoucna?

Distanční výuka

Zcela logicky padlo rozhodnutí nahradit v maximální možné míře prezenční výuku distančními formami. Řada učitelů začala na dálku učit téměř okamžitě, a patří jim za to velké díky. Prvním krokem bylo nejčastěji zpřístupnění powerpointových prezentací a rozesílání textových studijních materiálů. Z pokročilejších materiálů se největšího využití dočkaly powerpointové prezentace s namluveným komentářem – jen v Adobe Connect jich přibylo více než 500 a mnoho dalších autoři nahráli do jiných úložišť. Největší poděkování patří učitelům, kteří se pustili do plnohodnotné výuky na dálku, kromě rozesílání materiálů se studenty pravidelně komunikovali, obvykle prostřednictvím videokonferencí. Stálo je to nesrovnatelně více času a práce než v případě klasické prezenční výuky.

Výuka na dálku je sice mnohdy efektivnější, ale v mnoha ohledech také obtížnější. Při výkladu učitel mluví „do zdi“, chybí mu okamžitá zpětná vazba, nemůže jen tak načrtnout jednoduchý obrázek na tabuli. Když položí otázku, trvá výrazně déle, než někdo zareaguje – a to si ještě nesmí zapomenout zapnout mikrofon. Navíc nestačí soustředit se na výklad, je také potřeba ovládat techniku. A té je mezi učitelem a studentem docela dost, přičemž každý článek řetězu potřebného pro funkční spojení se může porouchat, a občas se i porouchá.

MS Teams a spol.

Po technické stránce byla fakulta naštěstí dobře připravena – ostatně mnohé nástroje, které se masivně používaly v rámci celé univerzity, se původně zaváděly u nás. Hodně využíván byl např. Adobe Connect, včetně nástrojů pro pořádání webinářů, ale také videoservery (Medical Media) nebo systém Rogo pro elektronické zkoušení. V minulosti se však nikdy nepočítalo s tím, že by se nástroje pro eLearning měly používat v tak velkém měřítku. To pochopitelně dělalo potíže hlavně ze začátku a servery byly přetížené, přestože se okamžitě začalo pracovat na zvyšování jejich kapacity. Ostatně všude ve světě prakticky všechny programy a weby, které se používají pro podporu výuky, zaznamenaly přetížení a výpadky.

Jedním z nejvyužívanějších nástrojů se staly Microsoft Teams. O jejich nasazení do plného provozu se hodně zasloužili studenti. Oddělení výpočetní techniky zajistilo školení pro dobrovolníky, kteří pomáhali nastavit MS Teams pro jednotlivé předměty a poskytovali základní technickou pomoc učitelům. Ta byla v prvních dnech opravdu neocenitelná! Fakulta se ale snažila poskytnout podporu co největšímu množství nástrojů pro distanční vzdělávání. Bylo k tomu více důvodů. Řada pracovišť už měla připraveny eLearningové materiály z dřívějška, někteří učitelé zase měli zkušenosti s určitým nástrojem, takže bylo nejefektivnější, aby s ním pracovali i nadále. Rovněž bylo snahou rozložit zátěž, aby se omezilo přetěžování serverů, a když už k nějakému výpadku došlo, aby nepostihl vše najednou.

S podporou dalších eLearningových nástrojů významně pomohli především studenti již dříve zapojení ve WikiSkriptech. Rozdělili si jednotlivé programy a zpracovali pro ně návody – vznikl tak úctyhodný manuál, který je i nadále dostupný na webu www.wikiskripta.eu.

Distanční zkoušení

Probíhat nemohly ani zápočty a zkoušky. Fakulta se proto snažila, aby se alespoň některé předměty mohly zkoušet na dálku. Výcho-

zí situace nebyla jednoduchá, neboť zkoušení podrobně upravují předpisy a v těch se s ničím takovým nepočítalo. Poměrně dlouho jsme čekali na zákon o zvláštních pravidlech vzdělávání. Ještě před jeho vyhlášením vznikl univerzitní předpis a fakulta předem nachystala navazující opatření děkana, aby vše mohlo začít platit současně. Nastavení pravidel nebylo vůbec snadné – chyběla nám vlastní zkušenost. Hodně jsme tedy hledali, jak se na dálku zkouší v zahraničí, a snažili se cizí zkušenosti přizpůsobit našim podmínkám.

Distanční přijímačky do anglické paralelky

Na dálku běžely i přijímací zkoušky do anglické paralelky. Vyzkoušeno bylo více než 600 uchazečů z mnoha zemí světa. V Japonsku, Izraeli a na Kypru se přijímací testy psaly klasicky na papír za dohledu české ambasády, na místě se pak skenovaly, v Praze byly vyhodnoceny, a ještě týž den se videokonferenčně konaly vstupní pohovory. Řada dalších termínů proběhla čistě on-line. Uchazeči psali testy doma na svých PC, noteboocích či tabletech v systému Rogo a byli přitom sledováni přes videokonferenci v ZOOM, kterou měli spuštěnou na mobilním zařízení. Bylo to hektické – studenti museli být rozděleni do malých skupin, na každou dohlíželi dva předem proškolení učitelé. V předstihu se také muselo vyzkoušet, že všem uchazečům funguje spojení a že se mohou přihlásit do systému. Bylo potřeba jim vysvětlit, z jakého úhlu je má zabírat kamera a jaká jsou přesně pravidla přijímaček. Technických problémů nakonec nebylo mnoho, a podařilo se překonat i krátký výpadek elektřiny v Indii způsobený tajfunem! Díky obrovskému nasazení všech se tedy příští ročník podaří otevřít.

Co nám to přineslo do budoucna

O eLearningu se často mluví, ale každý si pod ním představuje něco jiného. Ať chceme, nebo ne, uplynulé týdny pomohly osvětě. Začali jsme používat nástroje, o kterých jsme dosud třeba ani nevěděli. Přišli jsme na to, že by se mnohé z nich daly využít i při běžné výuce. Na druhé straně jsme si vyzkoušeli, že kvalitní eLearning je pracný a časově náročný. Že jím není možné zcela nahradit prezenční výuku a že medicínu opravdu nejde učit jen na dálku. Přesto – měli jsme radost, když jsme viděli, s jakým nasazením se mnoha kolegům dařilo výuku zachovat. Jak dokázali pomáhat a motivovat, třeba i mimo oficiální nástroje a po sociálních sítích. Potěšilo nás, že od studentů přicházelo více dotazů k probírané látce. Zkušenost to byla intenzivní. V mnohém se rádi vrátíme zpět. Hodně toho ale budeme používat nadále a snad díky tomu nakonec zase o trochu zlepšíme a obohatíme výuku. Distanční přijímací zkoušky dávají smysl i do budoucna pro malé skupiny studentů ve vzdálených a odlehlých oblastech.

Martin Vejražka, člen kolegia děkana
David Sedmera, proděkan pro zahraniční studenty

Využití nástrojů pro eLearning

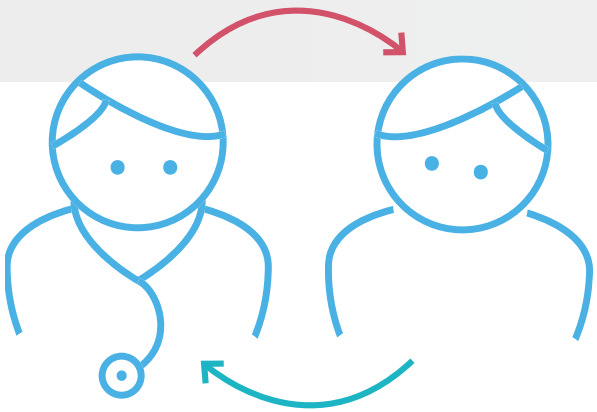

VIDEOSERVER MEDICAL MEDIA

Počet nových videí:

» celý rok 2019 148
» 3–5/2020 1108

Počet návštěv:

» 3–5/2019 7114
» 3–5/2020 89 176 (meziročně +1250 %)

WIKISKRIPTA

Počet návštěv:

» 3–5/2019 3 275 550
» 3–5/2020 91 545 409 (meziročně +2795 %)

ADOBE CONNECT

Počet videokonferencí:

» 3–5/2020 2937

Počet návštěv:

» 3–5/2019 16 434
» 3–5/2020 139 002 (meziročně +846 %)

Panoramatický snímek Toronta při západu slunce.
Foto: Shutterstock.com

Zkuste si cestu ke stáži vyšlapat sami – třeba do Toronta!

Nápad jet na stáž se v mé hlavě zrodil někdy na začátku minulého roku, když jsem začala mít pocit, že už vím, jakému oboru se chci věnovat – samozřejmě se to od té doby už zase 10krát změnilo :). Vysnila jsem si, že bych chtěla stážovat na nějaké dobré ORL klinice v zahraničí, ideálně někde, kde se mluví anglicky.

V té době už bylo pozdě hlásit se na stáž od IFMSA (a navíc bych ani neměla dost bodů na nějakou dobrou), takže jsem se rozhodla hledat na vlastní pěst. Začala jsem posílat e-maily na zahraniční pracoviště, která se mi líbila. Nejdříve jen pár denně, ale vzhledem k tomu, že mi za první týden nikdo neodpověděl, přešla jsem na taktiku kobercového náletu. Dohromady jsem napsala okolo 100 e-mailů, všechny s podobným zněním. Vysvětlila jsem svou situaci, pochválila jejich pracoviště a požádala o stáž.

3 týdny, 3 fakultní nemocnice

Nakonec se na mě usmálo štěstí hned několikrát a vybírala jsem mezi stáží v Austrálii, Kanadě a Tchaj-wanu. Austrálie se ukázala být velmi drahá, Tchaj-wan jsem navštívila během zimního semestru, proto padla volba na 3týdenní stáž v kanadském Torontu.

S kanadskou referentkou jsem se dohodla, že každý týden budu stážovat v jedné z fakultních nemocnic v Torontu. Na tomto místě je nutno dodat, že stáže nebyly zadarmo, v každé nemocnici jsem platila „administration fee“, poplatek cca 50–90 kanadských dolarů. Odjezdu na stáž předcházelo dost rozsáhlé papírování, ne nesrovnatelné s byrokratickým peklem předcházejícím Erasmu. Na začátku června jsem konečně mohla odletět směr Kanada. Toronto je krásné, i když drahé město na břehu

jezera Ontario. Je tu spousta pláží, cyklostezek, ale i muzeí a památek. Během víkendů jsem si udělala výlet např. k Niagarským vodopádům nebo do hlavního města Ottawy.

> Nejvíce jsem si užívala extrémně milý přístup lékařů, jak ke mně, tak k pacientům, které nikdy nenechali odejít s pocitem, že je něco nejasného.

Kanadští pacienti jsou zodpovědnější

První týden stáží jsem trávila v menší nemocnici (Sunnybrook Hospital) na kraji Toronta. Zdejší oddělení se specializuje převážně na otologii a onkologii ORL oblasti. Každý den dopoledne jsem stážovala v ordinacích a odpoledne většinou na sálech. Dokonce mě poslední den stáže primář oddělení obdaroval kovadlinkou z ucha pacienta, u kterého zaváděl kochleární implantát.

Druhý týden byl naprosto odlišný. Nastoupila jsem do velké nemocnice (Mount Sinai Hospital) a na starost mě dostala mladá lékařka. Dozvěděla jsem se, že mladí doktoři v Kanadě opravdu pracují velmi tvrdě – každý den jsme začínali vizitu už v šest hodin ráno a když jsem odcházela okolo sedmé večer domů, moje lékařka ještě zdaleka nebyla u konce svého pracovního dne. Oddělení zde bylo zaměřeno převážně na menší onkologickou operativu a nemoci štítné žlázy. Někdy jsem zapisovala výsledky ultrazvuku, jindy zase obcházela s lékaři nemocné, pomáhala se stehy nebo jen koukala lékařům pod ruce. Právě tady jsem přišla s pacienty do kontaktu asi nejvíce, takže jsem si všímala, jak moc je jejich přístup ke zdraví jiný než u nás. Každý přesně ví, které léky a kdy bere, při odebírání anamnézy všichni velmi dobře věděli, jaké zákroky, kdy a proč podstoupili, až se mi tomu prvních pár dní nechtělo věřit.

Největší ORL zážitek? Patro spadlé do ruky!

Poslední týden jsem pobývala ve velké nemocnici v centru Toronta (Toronto General Hospital). Zdejší oddělení je zaměřeno na velké onkologické zákroky, většinou prováděné v multidisciplinárních týmech. Byla to asi moje nejméně oblíbená část – celé dny jsem trávila na sálech, kde bylo ovšem kvůli náročnosti operací obrovské množství lidí a skoro nikdo neměl čas se mi věnovat. Lepší okamžiky přišly až na konci stáže, kdy jsem dva dny byla v ordinaci, kam přicházeli pacienti na kontroly těsně po výkonech. Doktor, který mě měl na starost, byl dost flegmatický a nechával mě dělat vlastně vše, co se jemu nechtělo. Mým největším zážitkem bylo vytahování stehů narkomance po plastice patra. Kvůli její závislosti se patro vůbec nepřihojilo, takže mi k mému obrovskému překvapení skoro celé spadlo přímo do ruky.

Obecně musím říct, že nejvíce jsem si užívala extrémně milý přístup všech lékařů, jak ke mně, tak k pacientům. Lékaři byli opravdu velmi trpěliví, vždy vše poctivě vysvětlovali a nikdy nenechali nemocného odejít s pocitem, že je něco nejasného. Stáž v zahraničí bych všem doporučila, zvlášť pokud máte zkušenosti s cestováním a nebojíte se výzev. Nespoléhejte se jen na školní programy a pokuste se vyšlapat si cestičku sami. Věřte, že nebudete litovat!

Helena Veselková, 5. ročník VL

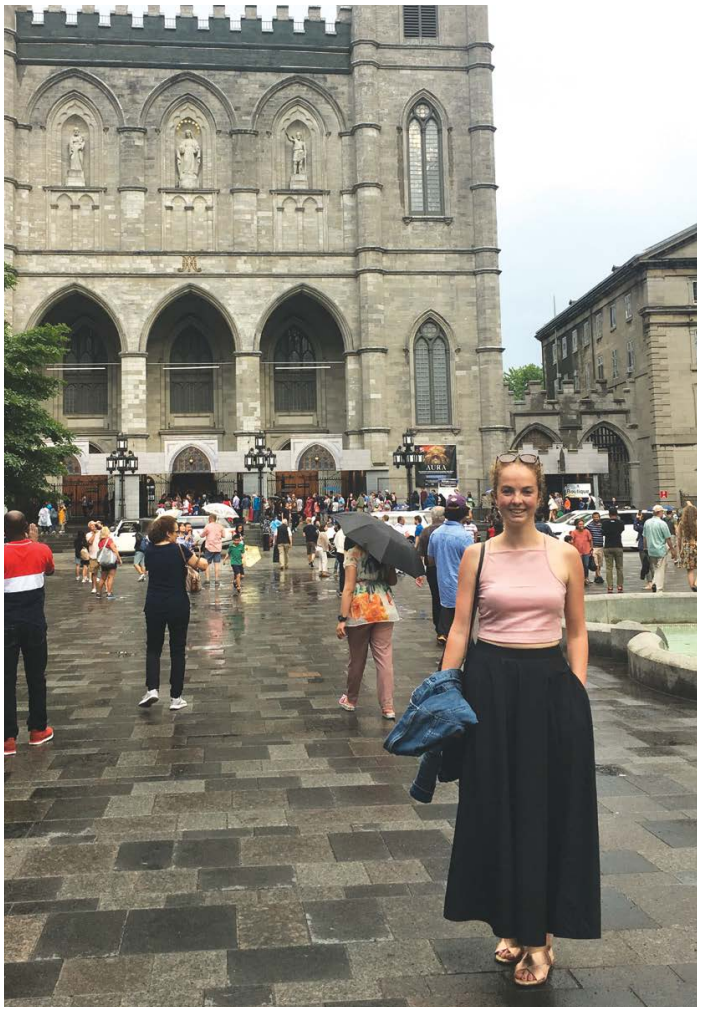

Návštěva Montréalu, druhého největšího města Kanady.
Foto: archiv H. Veselkové

Petr během stáže na Geriatrické klinice 1. LF UK a VFN.
Foto: archiv P. Bočka

Geriatrie mi změnila pohled nejen na seniory

Vděčnost je na geriatrii i za drobné dobré skutky, nicméně čas nekompromisně ubírá síly i elánu. Bohužel díky globální epidemiologické situaci nečekejte nadšené povídání o zážitcích z jiných, krásných a zajímavých krajů světa, ale z našeho domácího prostředí, péče v centru Prahy, a to z Geriatrické kliniky.

Na toto odvětví jsem při studiu příliš často nenarazil, tak mě napadlo absolvovat poslední stáž v mém bakalářském studiu právě na geriatrii a prohloubit si své znalosti. To jsem ještě nevěděl, že mi tato zkušenost kladně změní pohled na problematiku v dané oblasti, celkově na křehkost v seniorském věku a okamžiky na sklonku života.

Geriatrie není pro mnohé příliš atraktivním odvětvím z různých důvodů. Ačkoliv jsme pod tlakem trendu demografického stárnutí populace (který se bude nadále prohlubovat), naše společnost stále trpí nedostatkem odborných center v tomto odvětví, a chybí také zlepšení domácí péče. Již samotný pobyt v nemocnici je pro velkou většinu seniorů obrovskou zátěží – jak po stránce fyzické, tak i psychické. Právě z mého pohledu studenta nutriční terapie mě více a více zajímá vliv výživy na celkový stav pacienta. V tomto případě vztah ještě užší vzhledem k věku, který bych odhadl na průměrných 80 let, avšak na klinice jsem se setkal i s nemocnými 90+, maximem bylo 96 let. Z teorie se mi velmi dobře potvrdilo, že výživa a dobrý nutriční stav se promítají

do soběstačnosti a zrychlení doby rekonvalescence. Hlavní roli hraje svalová hmota, která se asi nejvíce podepisuje na stavu podvýživy, soběstačnosti a geriatrické křehkosti.

Moderní vybavení, nové příležitosti

Na klinice jsem si mohl v praxi sám vyzkoušet všelijaké testy, které jsem znal doteď pouze z teorie. Např. Grip Strenght Test pro určení svalové síly, GUSS test při dysfagii (u geriatrických pacientů hojně používaný z důvodu častých CMP), MMSE test kognitivních funkcí a hlavně multifrekvenční bioimpedanční analýzu (BIA), jež slouží k posouzení svalové a tukové hmoty, stavu hydratace a dalších parametrů. Tato poměrně drahá, postupně však stále dostupnější, ale hlavně velice efektivní zobrazovací metoda mě nadchla do takové míry, že její použití nakonec vyústilo v téma mé bakalářské práce na klinice. S použitím BIA jsem v dalších týdnech měřil desítky seniorů a zjišťoval jejich tělesné složení. Velké díky patří Mgr. Ing. Tereze Vágnerové a prof. Evě Topinkové za neustálé zlepšování péče, prohlubování znalostí a provádění studií zaměřených na geriatrickou křehkost a sarkopenii, které jsou velice potřebné k prospektivnímu zlepšení péče.

> Personál na klinice je vždy milý, usměvavý, tvoří ho i mladí zdravotníci – a všichni zde mají srdce na správném místě.

Dlouhý život plný strastí i dobrodružství

Jistě se na klinice najdou nemocní, kteří se zde objeví pouze na krátkou dobu a následně je pro ně hledáno vhodné místo v domově pro seniory, LDN nebo dokonce hospici. Několikrát se mi stalo, že jsem jeden týden někomu odebíral nutriční anamnézu při příjmu a další týden bohužel pod vlivem samotné nemoci nebo komplikace pacient odešel. Takový je ale život, proto si musíme vážit každé chvíle. Často mne také zaskočilo, že tito senioři nikoho nemají, nikdo blízký k nim nepřišel na návštěvu. Na druhé straně, která je i více zastoupena, jsem zažil spoustu vtipných okamžiků – bráno s veškerou úctou –, od lehce dementních nemocných až po osoby s Alzheimerovu chorobou. Vyprávěli občas věci s takovým přesvědčením, jako by byly naprosto reálné, byly to úsměvné chvíle. Nejvíce mě ale fascinovalo, s jak obrovským elánem a nadšením popisovali zážitky a zkušenosti ze svého života. Zaujala mne 94letá paní, která mi barvitě vyprávěla, jak naživo vedle ní za války prošel „Áda“, jak na vlastní kůži pocítila osvobozování Prahy, komunistický režim, okupaci i sametovou revoluci. Také mne chytla za ruku a říkala, ať si vážím dnešní doby a zdravotnictví. Když mi povídala o tom, jak její dva mladší sourozenci neblaze zemřeli na záškrt, uvědomil jsem si, jaké štěstí dnes máme. Myslím si, že bychom ke starším lidem měli častěji vzhlížet, pomáhat jim, snažit se jim porozumět a naslouchat jejich cenným radám.

Petr Boček, 3. ročník nutriční terapie

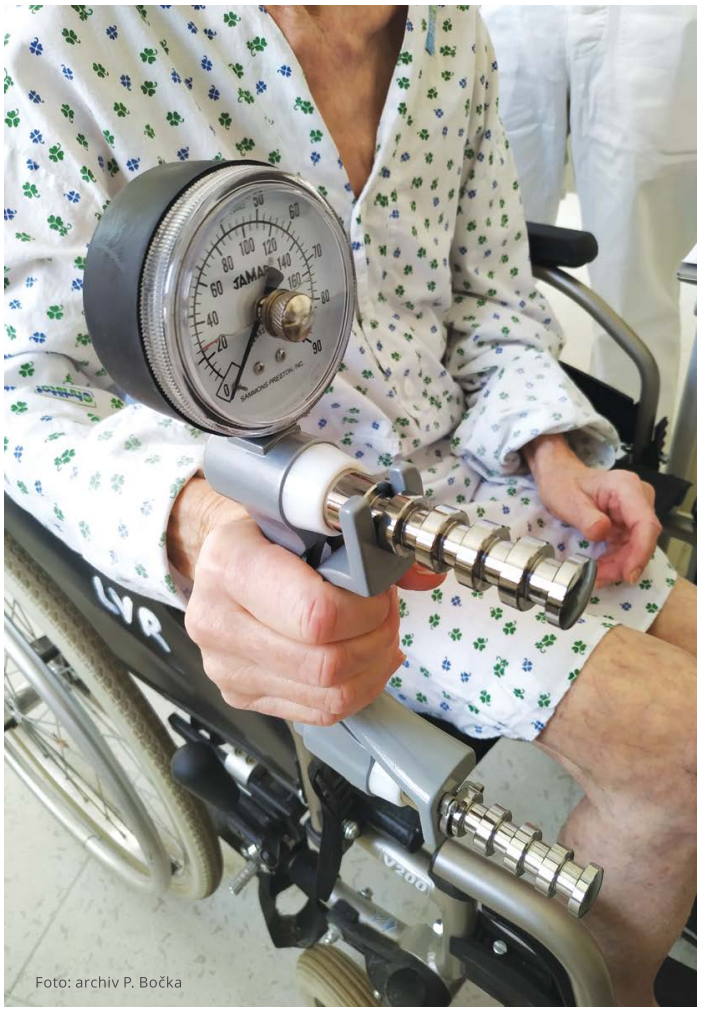

Foto: archiv P. Bočka

Prof. Jiří Chomiak s jordánským pacientem a lékařem. Foto: archiv J. Chomiaka

Osmá ortopedická mise v Jordánsku

Během letošních deseti únorových dnů tým odborníků z Ortopedické kliniky 1. LF UK a Nemocnice Na Bulovce, zahrnující ortopedy prof. MUDr. Jiřího Chomiaka, CSc., MUDr. Michala Buriana, Ph.D., instrumentářku Evu Malinovskou a anestezioložku MUDr. Máriu Touficovou, již poosmé pomáhal v Jordánsku pacientům z oblastí Sýrie postižených válkou, a to v rámci humanitárního programu ministerstva vnitra MEDEVAC.

V jordánském Ammánu se naši zdravotníci tentokrát zaměřili na léčbu dětských pacientů s vrozenými a získanými vadami pohybového aparátu. Práce probíhala v nestátní nemocnici Al Khalidi Hospital, která vybavením operačních sálů a hygienickým režimem dosahuje evropských standardů.

V Jordánsku se naši ortopedi setkávají se složitými a zanedbanými deformitami dětí, které u nás běžně nevidí. Foto: archiv J. Chomiaka

6 operačních dnů, 24 výkonů

První den jsme ambulantně vyšetřili 48 nemocných s poúrazovými a vrozenými či degenerativními vadami pohybového aparátu. Vybraní pacienti prodělali dohromady 24 operací, z důvodu efektivity byly výkony provedeny v několika oblastech pohybového aparátu. Celkem jsme měli k dispozici 6 operačních dnů. Vybavení nemocnice dovoluje provádět i velké ortopedické operace, kterých jsme udělali 10, zbytek tvořily střední a menší výkony. Po operacích následovaly kontroly a převazy pacientů naším týmem, přičemž v době našeho odjezdu byli všichni operovaní bez zjevných komplikací.

Řešení velmi složitých a zanedbaných deformit

Výběr pacientů, návrh operací a samotné výkony vyžadují patřičné odborné zkušenosti celého týmu. Výhodou je vlastní týmový anesteziolog – naše lékařka, která hovoří arabsky. Zvláštností operování v Jordánsku je fakt, že je nutno léčit velmi složité a zanedbané deformity, se kterými se v ČR již nesetkáváme. Přitom musí být operační výkon, jeho výsledek a doléčení nekomplikované, protože řešení jakékoli komplikace je finančně velmi nákladné. Často je nezbytné v průběhu operací improvizovat a čekat na potřebné nástroje nebo materiál.

K zajištění úspěšného doléčení je nutná následná péče o pacienty, kterou zajišťuje jordánský ortoped Dr. Al-Qsous. Velkou výhodou i pro ostatní týmy z naší republiky je, že tento lékař mluví plynně česko-slovensky, protože vystudoval lékařskou fakultu v Bratislavě a Brně. Zajímavé je, že ve srovnání s ČR představují polovinu týmu nelékařského zdravotnického personálu na odděleních a operačních sálech muži. Taková skladba by jistě byla ku prospěchu i u nás.

U počátků křesťanství

Jordánsko je turisticky zajímavou a tolerantní zemí s mnoha památkami, které se vážou k počátkům křesťanství, ale zasahují i do doby římského impéria. Nejznámějšími jsou jistě skalní město Petra, Mrtvé moře, křestní místo Krista, Noemova hora, Rudé moře. Méně známé jsou překrásné přírodní scenérie v poušti Wádí Rum. Bohužel, pracovní vytížení našeho týmu dovolilo poznávání Jordánska jen jeden den nebo v podvečerních hodinách, protože oficiálním dnem volna je pouze pátek.

Jiří Chomiak., vedoucí ortopedického týmu, přednosta Ortopedické kliniky

Profesorka Jaroslava Dušková, Ústav patologie

Foto: Markéta Sýkorová

Pozvání k příspěvku do této rubriky mi připomnělo, že 1. LF UK (tehdejší Fakulta všeobecného lékařství) je součástí mého života půl století. Padesát let uběhlo rychle. Jsem ráda, že bilance je zatím jen průběžná, nikoli závěrečná.

V roce 1970 jsem zahájila studia na Fakultě všeobecného lékařství s představou, že se stanu praktickou lékařkou v rodném Děčíně. Předností zařazení do tzv. výběrového kruhu na podkladě startovních studijních výsledků bylo přidělení nejzkušenějších pedagogů. Na patologii mne zaujaly přednášky prof. Vaněčka a praktika vedená doc. Motlíkem, ráda jsem se proto zařadila mezi studentské pomocné vědecké síly. Nástup na patologii byl přesto zprvu kompromisem pro absolventku s ročním synem – neúspěšnou uchazečku o pracovní místo na klinikách. Stejně jako poslední roky studia byly i první roky praxe poznamenány nevyhnutelným pocitem dílčí nedostatečnosti v roli matky dvou malých dětí i v roli profesní. Patologie mne zaujala poměrně exaktní povahou i inspirativním kontaktem s klinickými kolegy – prof. Schreiberem, doc. Límanovou, prof. Betkou… Zájem o endokrinologii a tyreoidologii mne přivedl k tehdy podceňované cytodiagnostice. Zacílení na ni a obliba počítačové analýzy obrazu mne dovedly až k profesuře.

Výuka pro mne byla a je výzvou k trvalému studiu. Oceňuji kontakt s klinickými specialisty, studenty českými i zahraničními, specialisty nelékaři, záchranáři. Příslušnost k Jedničce je pro mne od studijních let spojena s pocitem hrdosti k tradicím i sympatií k současné modernizaci. Počáteční odhodlání studovat co nejlépe se změnilo na silný pocit závazku dobře reprezentovat.

JEDNIČKA MĚSÍCE

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počinu by v uplynulých dvou měsících dali jedničku a proč.

RNDr. Čestmír Štuka, vedoucí oddělní výpočetní techniky

Myslím si, že jedničku si zaslouží lidé zajišťující distanční přijímačky do anglické paralelky. Tým pod vedením prof. Davida Sedmery, proděkana pro zahraniční studenty, reagoval na bezprecedentní situaci a od nuly vystavěl nové distanční přijímací řízení. Musím říct, že to byla místy hodně divoká jízda. Vidět a koučovat ve videokonferenci najednou více než sto uchazečů (např. z Izraele, Dubaje, Indie) je silný zážitek. Postupně se vypilovala metodika i technika a dnes nám to již přijde v pohodě. Ale jak říkám, byla to výuka přímo „v boji“. Za tu schopnost adaptovat se na nové podmínky bych chtěl dát jedničku právě jim.

Radek Němec, 2. ročník Adiktologie

Jedničku bych udělil všem nezištně pomáhajícím studentům a zaměstnancům naší fakulty. Všem, kteří v těchto těžkých časech zachovali chladnou hlavu a nenechali se strhnout vlnou strachu či vzteku. Jak víme, tyto dva instinkty mohou nadělat mnohdy více škody než užitku. Všem z naší fakulty, o kterých se nedočteme v novinách, že pomáhali. Těm, které neuvidíme v televizi, že pomáhali. Těm, o kterých neuslyšíme v rádiu, že pomáhali. Těm, o kterých není zmínka na sociálních sítích. Proto jim uděluji jedničku za jejich skutky a dobré srdce, díky kterým se nám povedlo nelehkou situaci zvládnout a můžeme se postupně zase vracet k vyučování a ke zkouškám.

Pavla Šigutová, 5. ročník Zubní lékařství

Jedničku bych udělila Petru Ludwigovi za kampaň zaměřenou na rozšíření nošení roušek na veřejnosti. Pan Ludwig už za tento svůj počin dostal ocenění za mezinárodní přínos pro boj s koronavirem od světového ekonoma profesora Tylera Cowena, který řídí program Emergent Ventures na George Mason University ve Virginii, Spojené státy.

jat, mš

420 let od první pitvy v Praze

V prostorách Rečkovy koleje v dnešní ulici Karolíny Světlé, tedy v bezprostřední blízkosti stávající Národní třídy, se uskutečnila první veřejná pitva v Praze. Od 8. do 12. června roku 1600 zde Jan Jessenius „za velkého shromáždění slavných a učených mužů, vědychtivých a vzdělaných měšťanů" prováděl akt, který středověká metropole do té doby neznala – pitval mrtvé tělo.

Portrét Jana Jessenia od akademického malíře Milana Meda (1930–2010). Obraz vznikl k výročí Jesseniovy pitvy v roce 2000. Med portrét věnoval Anatomickému ústavu 1. LF UK. Foto: archiv Anatomického ústavu

Na tehdejší dobu raritní úkon měl přilákat pozornost veřejnosti a napomoci obnově výuky lékařství na pražské univerzitní půdě, která byla od dob husitských válek v úpadku. „Pitva nebyla izolovanou akcí. Byla provázena spisem Adama Zalužanského ‚Řeč o anatomii a obnově veškerého lékařského studia ve slavném království českém'. Spis byl adresován především císaři Rudolfu II. a tehdejší vládnoucí vrstvě ve snaze o obnovu studií lékařství na pražské univerzitě," vysvětluje doc. Ondřej Naňka z našeho Anatomického ústavu.

Na počátku 17. století ale možnost učit se prostřednictvím pitvy tehdejší studenti neměli a kdo chtěl studovat medicínu, odjížděl do ciziny. Sám Jessenius studoval v Německu a poté v italské Padově, kde byla tenkrát výuka lékařství na nejvyšší úrovni. „Při vlastní pitvě se projevil jako dokonalý znalec anatomie a velmi dobře reprodukoval poznatky o lidském těle. Z pitvy sice nevzešel žádný nový vědecký poznatek, nebyl objeven nový orgán nebo struktura. Důležité ale bylo především to, že pitva vůbec proběhla. Je totiž základní složkou medicínského vzdělávání," zdůrazňuje doc. Naňka.

Vědecko-populární pitevní protokol

První pitvané tělo patřilo zločinci odsouzenému k smrti oběšením. O průběhu pitvy vydal Jessenius poté celou knihu, kde zaznamenal, jak a co den po dni pitval. „Postup přizpůsobil tomu, že byl červen a tělo nebylo nijak konzervované. První den pitval dutinu břišní a její orgány, druhý den se konala pitva srdce a plic, třetí den se věnoval krku, následně pak hlavě, z níž vyňal mozek, a nakonec pitval končetiny. Logicky šel po orgánech, které v teple a průběhu času hrozily zkázou. Nemáme sice o postupu žádnou obrazovou dokumentaci, ale je zřejmé, že kniha popisuje řadu detailů, které mohly být známy pouze po důkladné preparaci," doplňuje O. Naňka a připomíná i méně známý fakt, že totiž Jessenius v Praze provedl ještě další dvě pitvy, a to jak ženského, tak také dětského těla. I v těchto případech šlo o demonstrační pitvy pro veřejnost.

Barvitý výklad, který k pitvě vedl, nazval Johannis Jessenii a Jessen, Anatomiae Pragae, Anno MDC ab se solemniter administratatae historia (Jana Jesenského z Jasena Průběh pitvy jím slavnostně provedené v Praze roku 1600). Text je protkaný řadou odkazů na mytologii, orgány popisoval velmi barvitě, a aby se neopakoval, volil pro stejnou strukturu různé termíny, čímž překladatelům značně zkomplikoval život. Aby dokázal míru své vzdělanosti, používal pro jednotlivé struktury řecké

názvy, odkazoval na původ slov z arabštiny, používal latinu i lidová označení. Jednotná anatomická terminologie tehdy neexistovala a protože nebylo ani přísné rozdělení na vědecké a populární texty, lze i tuto knihu považovat do jisté míry za populární literaturu.

Jak Jessenius posunul medicínu

Jan Jessenius vydal v roce 1601 ještě další knihu, Institutiones chirurgicae, kterou odborníci z hlediska medicíny považují za zásadnější než samotný popis pitvy. „Publikace se věnovala chirurgickým postupům, které do té doby prováděli pouze lazebníci, nikoli školení lékaři. Jessenius v knize uvádí řadu chirurgických procedur, popisuje, jak by se měly provádět

Jesseniův dobový portrét z jeho knihy o průběhu pitvy.
Foto: archiv Anatomického ústavu

vzhledem k anatomii – a to je z hlediska medicíny přelomové. Jessenius vyzdvihoval nutnost chirurgického školení lékařů. Popsal zde také výkony, které se naučil v Itálii, jako jsou například přikládání dlah, obvazování, sázení baněk, venesekce, odstraňování močových kamenů či odstraňování šedého zákalu," popisuje doc. Naňka s tím, že v Německu je pro tuto práci Jessenius považován za zakladatele racionální chirurgie.

Obnovit výuku lékařství na pražské univerzitě se Jesseniovi nakonec nepodařilo. A trvalo ještě dalších 150 let, než byla na začátku 18. století zavedena procedura, kdy se tělo zemřelého mohlo předat lékařské fakultě a do lékařského kurikula byly zavedeny demonstrační pitvy. Jessenius byl sice v roce 1617 zvolen rektorem univerzity, ale již o čtyři roky později, po bitvě na Bílé hoře, byl pro své pevné postoje a protestantské vyznání nařčen z protihabsburského spiknutí a 21. 6. 1621 sťat katem Mydlářem jako jeden z 27 českých pánů.

Snaha o obnovu výuky lékařství v českých zemích je dosud ceněna nejen lékařskou veřejností. Dokladem toho je i nedávný kompletní překlad průběhu první pražské pitvy, na jehož vydání se podíleli odborníci České anatomické společnosti, našeho Anatomického ústavu a Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků či dalších pracovišť UK.

klu

Lékař, politik a filozof Jan Jessenius

- Narodil se roku 1566 ve Vratislavi, která byla tehdy součástí zemí Koruny české.
- Lékařství studoval v německém Wittenbergu a italské Padově a svou pozornost zaměřil na anatomii a chirurgii. Publikoval řadu chirurgických prací.
- Byl osobním lékařem císařů Rudolfa II. a Matyáše.
- V roce 1617 byl pro svou protestantskou orientaci a politické zkušenosti zvolen rektorem Karolina.
- Byl jednou z vedoucích osobností protihabsburského povstání a po bitvě na Bílé Hoře byl obviněn z urážky majestátu, zatčen a 21. června 1621 sťat při popravě 27 českých pánů na Staroměstském náměstí, jeho katem byl Jan Mydlář.

Baví mě motivovat lidi

Foto: Markéta Sýkorová

Třicet tisíc kilometrů. To je suma, kterou se podařilo v období od 15. dubna do 10. května uběhnout, ujít nebo ujet na kole či bruslích sportujícím studentům, zaměstnancům, absolventům i dalším příznivcům naší fakulty – a navíc tím podpořili dobrou věc. Benefiční sportovní výzvu, díky níž 1. LF UK věnuje 20 000 korun studentské iniciativě Medicinaulici, se během pandemie koronaviru spontánně rozhodl zorganizovat Ondřej Trnka, odborný asistent Ústavu tělesné výchovy (ÚTV). Zkrátka proto, že je pro ostatní rád hnacím motorem.

Jak dlouho už působíte na 1. LF UK?
Nyní začínám jedenáctou sezónu. Na Jedničku mě přivedla souhra okolností, trochu i náhoda. Jeden ze spolužáků na ÚTV končil – a protože to bylo v půlce akademického roku, hledal za sebe náhradu. Tehdy jsem se rozhodl opustit vrcholový basketbal, odejít z USK Praha, kde jsem fungoval jako trenér a vedoucí mládeže. Vrátil jsem se díky tomu k učení a zároveň jsem dostal prostor trénovat basketbal. Práce se mi natolik zalíbila, že jsem zůstal dodnes. Interakce se studenty je prostě super – jsou tu mladí, pozitivní lidé, kteří na sobě chtějí pracovat.

Takže nelitujete?
Vůbec. Jsem naprosto spokojený. :)

Kterému sportu se na fakultě věnujete především?
Již zmíněnému basketu, na který jsem se specializoval během studia FTVS UK. V současnosti trénuji univerzitní basketbalový tým, se kterým se pravidelně účastníme Českých akademických her. Největšího úspěchu jsme dosáhli v roce 2018, kdy jsme se stali akademickými mistry ČR. Snažíme se studenty neustále sdružovat a vytvářet mezifakultní spolupráci. Na 1. LF UK se dále věnuji trénování golfu a lezení. Během roku pořádám několik víkendových akcí – skalní lezení, ledové lezení, golfové soustředění, s kolegou Honzou Fišerem pak zážitkové Zbraslavice a tenis-beachové soustředění.

Co je nejtěžším úkolem trenéra?
Pochopil jsem, že nejdůležitější je práce s motivací. Sám se ji snažím každé ráno najít, abych mohl předávat energii ostatním, být hnacím motorem. Třeba i pro své dvě dcery. Pokud se vrátím ke sportu, v případě univerzitního basketbalového týmu je asi nejtěžší poskládat za velmi krátkou dobu – v řádu několika tréninků – partu kluků, kteří si vyhovují a jsou ochotni jít společně za daným cílem. Kolektivní sport samozřejmě potřebuje silnou individualitu, ale také týmovou práci. Ne vždy se nám daří, nicméně pokaždé máme partu, která má i po neúspěchu chuť spolupracovat v dalších sezónách. To je příjemné zjištění.

Co bylo hlavním impulzem pro uspořádání sportovní výzvy během pandemie COVID-19?
Bylo to hned několik momentů. Prvním byla samotná situace, do níž jsme se dostali a která nebyla moc příjemná. Dále to bylo video, na kterém dva moji studenti trénovali na zahradě basket,

a vzkaz, že čekají na další instrukce. Vzápětí mě napadlo, že bychom pro ně vlastně měli něco udělat a alespoň na dálku jim předat energii, radost. Třetím impulzem pak bylo, když jsem viděl naše dobrovolníky, co vše jsou ochotni pro fakultu udělat. Říkal jsem si, že studenti mají chuť pracovat a pokud dostanou příležitost, pravděpodobně ji využijí. A to se potvrdilo. Od nápadu zorganizovat výzvu k jeho realizaci uplynulo 5 dnů. Bylo to velmi rychlé a reakce mě mile překvapila.

Jak jste tedy spokojen s výsledkem?
Upřímně musím přiznat, že mě úplně zaskočil. Pochopitelně příjemně. Věřil jsem, že hranici 10 000 km pokoříme a že se dostaneme lehce nad ni. Ale že to přijde během 5 dnů, jsem opravdu nečekal. Nakonec se nám podařilo za necelý měsíc nasbírat 32 268 km.

Kolika kilometry jste přispěl osobně?
Nevím to přesně, ale bude to okolo stovky. Běhal jsem a několikrát byl i na kole. Do výzvy jsem zapojil i rodinu, když se starší dcera učila jezdit na kole a my za ní museli běhat.

A co kolegové z ÚTV?
Nápad se jim líbil, takže se zapojili velmi aktivně – včetně toho, že jsme začali spřádat další a další plány, jak výzvu posunout dále. Jednou z našich aktivit byla video upoutávka k prodloužení výzvy. Dvouhodinové natáčení jsme si skvěle užili a zároveň snad i motivovali ostatní. Byla to taková třešnička na dortu. Náš tým funguje perfektně. :)

Takřka 60 % účastníků výzvy tvořili studenti. Co tomu říkáte?
Statistiky jsem sledoval hodně bedlivě. Studenti byli naší hlavní cílovou skupinou, takže výzva padla na úrodnou půdu. A jen se potvrdilo, že mladí lidé mají chuť pravidelně sportovat. Skvělé bylo, že se k výzvě připojilo asi 15 % zaměstnanců, 15 % mimofakultních sympatizantů a 10 % absolventů, i když jejich účast jsem čekal o něco vyšší. Nakonec ale byla skladba účastníků de facto optimální, protože postihla celou škálu oslovených.

Mohl být motivačním prvkem i benefiční podtext?
Už od počátku jsem přemýšlel, že by výzva měla mít nějaký vyšší cíl, přidanou hodnotu. Dobré bylo, že se podařilo ji připojit k fakultním akcím, které budou studentskou iniciativu Medicinaulici podporovat po celý rok. Spousta lidí samozřejmě sportuje i bez výzev, ale pro část z nich mohou být impulzem k tomu, aby si šli zaběhat nebo se projít, přestože se jim zrovna nechce. Stimulací pro ně je, že tím pomohou. Ono je totiž mnohem snazší motivovat někoho, s kým je člověk v přímém kontaktu – třeba na kurzech nebo při výuce –, ale bezkontaktně na dálku je to obtížnější.

A jak si vyložit fakt, že ženy přispěly téměř dvojnásobným počtem kilometrů v porovnání s muži? :)
Díky tomu, že jsme primárně cílili na studentskou část, podílela se na daném výsledku asi hlavně skutečnost, že u nás studuje více holek. Myslím si, že to byl vtipný moment k průběhu statistik a po zveřejnění to kluky „nakoplo" k tomu, aby také pravidelně přidávali svoje kilometry.

V čem se můžeme ze sportu inspirovat do života?
Osobně mi sport přinesl hodně věcí. V tom kolektivním jsem se naučil, že má člověk odpovědnost nejen za sebe, ale i za tým. Zároveň si musí uvědomit, že výkon je limitován právě týmovou prací. Všichni musí táhnout za jeden provaz. Z individuálních sportů jsem si zase odnesl pečlivost, poctivost a pokoru. V trenérské roli jsem pochopil, jak motivovat lidi a dostávat je na pozitivní stranu. Sport mi dal určitě i pestrost v přemýšlení, schopnost vyhodnocovat situace průběžně a rychle hledat řešení. V různých podobách to byl a je můj život.
jat

Ohlasy na sportovní výzvu ÚTV

Aleksi Šedo, děkan fakulty

„Chtěl bych poděkovat kolegům z Ústavu tělesné výchovy za uspořádání sportovní výzvy a především pak všem našim studentům, zaměstnancům, absolventům i dalším lidem, kteří se do ní během nouzového stavu zapojili se svými kilometry. Je skoro neuvěřitelné, že se nám společně podařilo za necelý měsíc pokořit vzdálenost 30 000 kilometrů. Jste všichni jedničky!"

Marek Havrda, koordinátor projektu Medicinaulici

„Rychlost, kterou se výzva ÚTV splnila, mě stále ještě ohromuje. Podpora iniciativ, jakou je i ta naše, bývá často komplikovaná. Proto mě naplňuje velkým optimismem nejen fakt, že nás tolik dobrovolníků podpořilo, ale především to, že se jim naše nosné téma osob na okraji společnosti trošku přiblížilo. Chtěl bych moc poděkovat za pokračující podporu, díky níž máme možnost dělat práci, která má za relativně nízké finanční náklady velký dopad. Moc si toho vážíme!"

JEDNIČKA V MÉDIÍCH

HISTORIE OČKOVÁNÍ
– Česká televize, Studio 6, 5. 5. 2020

PRAŽŠTÍ STUDENTI POMÁHAJÍ PO CELÉ ČR
– Česká televize, Studio 6, 12. 5. 2020

HYGIENA VE VEŘEJNÉM PROSTORU
Česká televize, Studio 6, 15. 5. 2020

ROZHOVOR S A. ŠEDEM O UVOLŇOVÁNÍ RESTRIKCÍ
– DVTV, 12. 5. 2020

ZEMĚ V NOUZI – PONAUČENÍ Z KRIZE
– Česká televize, ČT 24, 21. 5. 2020

HOST: DĚKAN 1. LÉKAŘSKÉ FAKULTY, BIOCHEMIK ALEKSI ŠEDO
– Český rozhlas, Noční Mikrofórum, 20. 5. 2020

MUŽI UMÍRAJÍ NA COVID-19 ČASTĚJI. VĚDCI ZJIŠŤUJÍ, ZDA PŘI LÉČBĚ POMŮŽOU ŽENSKÉ HORMONY
– iRozhlas, 1. 5. 2020

STÁRNUTÍ POPULACE A NÁDORY: HROZBA PRO BUDOUCNOST?
– Vesmír, 4. 5. 2020

STÁT VEŘEJNÉ ŠKOLY NEZŘÍDIL K POLITICKÉ ČINNOSTI
– Lidovky, 4. 5. 2020

NA CHOLESTEROL JSME KABRŇÁCI, V EVROPĚ PATŘÍME KE ŠPIČCE
– Metro, 14. 5. 2020

JÍDLO PRO ZDRAVÝ MOZEK
– Lidové noviny, 19. 6. 2020

ZÁHADA ČTVRTÉ RAKVE SE STÁLE VÍCE ZAMOTÁVÁ
– MF Dnes, 2. 6. 2020

SENIOŘI U COVID-19 NEMUSÍ MÍT ANI HOREČKU, VAROVÁNÍ PRAKTIČTÍ LÉKAŘI
– Naše zdravotnictví, 5. 5. 2020

FEL ČVUT SPOLU S CIIRC ČVUT PŘIPRAVILA PIPETOVACÍ ROBOTY PRO TESTOVÁNÍ VZORKŮ NA COVID-19
– web ČVUT, 15. 5. 2020

SVĚTOVÝ DEN BEZ TABÁKU UPOZORNÍ NA KOUŘENÍ U DĚTÍ
– Zdravé zprávy.cz, 28. 5. 2020

ONLINE VÝUKA S PRVKY NAPĚTÍ. KLINICKOU ČÁST NA 1. LF DOŽENOU O PRÁZDNINÁCH
– iForum, 1. 6. 2020

VÝROČÍ: PRVNÍ VEŘEJNÁ PITVA V PRAZE
– Sciencemag, 10. 6. 2020

JEDNIČKA V SÍTÍCH

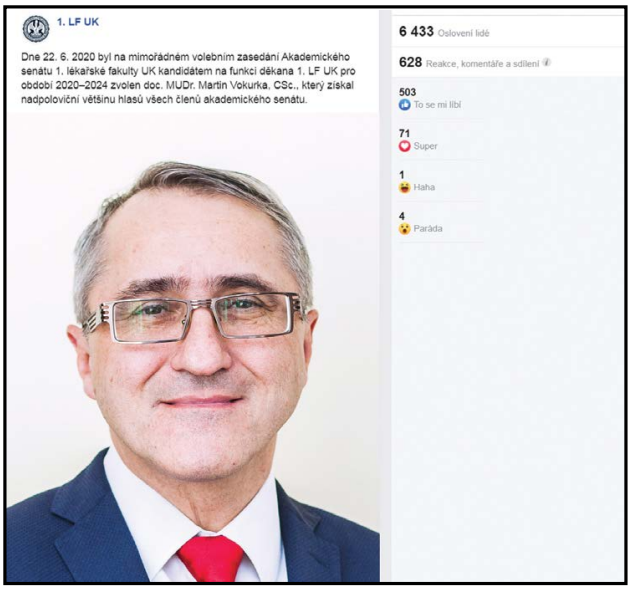

Na našem facebookovém profilu vás nejvíce oslovil příspěvek s výsledky voleb kandidáta na funkci děkana pro období 2020–2024, kterým se stal doc. Martin Vokurka. Tento post získal 626 reakcí a oslovil téměř 6500 lidí. Děkujeme za přízeň!

Jedním z nejúspěšnějších instagramových příspěvků byla symbolická fotka pelikána od MUDr. Jana Molinského z naší I. interní kliniky – kliniky hematologie, která od vás dostala 266 likes a oslovila 2335 lidí! Gratulujeme a budeme se těšit na další skvělé fotky nejen z přírody! :)

Ocenění v Czech Nature Foto pro J. Molinského

Třetí místo v soutěži Czech Nature Foto v kategorii Zvířata v lidské péči získal MUDr. Jan Molinský, Ph.D., asistent I. interní kliniky 1. LF UK a VFN. Oceněná fotografie vznikla v pražské zoologické zahradě a znázorňuje, jak jinak, pelikána.

Bolzanova cena pro M. Vočku

MUDr. Michal Vočka, Ph.D., z Onkologické kliniky 1. LF UK a VFN obdržel prestižní Bolzanovu cenu, kterou UK uděluje studentům za mimořádně objevné práce s vynikajícím tvůrčím obsahem a zpravidla s interdisciplinárním tematickým přesahem, zpracované v průběhu studia. MUDr. Vočka byl oceněn za analýzu prognostických znaků u pacientů s nádorem prsu a kolorektálním karcinomem.

Medaile UK pro naše lékaře a pedagogy

U příležitosti zasedání Vědecké rady UK byly oceněny osobnosti naší fakulty. Za významné celoživotní dílo v oboru a dlouholetou vědeckou i pedagogickou činnost získala Historickou medaili UK prof. MUDr. Soňa Nevšímalová, DrSc., z Neurologické kliniky 1. LF UK a VFN, Stříbrné medaile UK pak obdrželi prof. MUDr. Jan Daneš, CSc., z Radiodiagnostické kliniky 1. LF UK a VFN, prof. MUDr. Viktor Kožich, CSc., z Kliniky dětského a dorostového lékařství 1. LF UK a VFN, a doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D., přednosta Ústavu všeobecného lékařství 1. LF UK.

Pamětní listy pro naše studenty

Děkan prof. MUDr. Aleksi Šedo, DrSc., ocenil čtyři studenty, kteří se nejvíce podíleli na dobrovolnické činnosti mediků 1. LF UK v rámci iniciativy Dobrolf a byli zároveň spoluorganizátory pražské části Studie kolektivní imunity a poděkoval jim za jejich činnost. Pamětní listy 1. LF UK obdrželi (zleva) Adam Šubrt, Lukáš Panenka, Jakub Danzig a David Kulišiak.

Foto: Markéta Sýkorová

Ceny Scientia za vědecké práce našich studentů

Nadační fond Scientia udělil ceny za nejlepší vědeckou práci studentů 1. LF UK za rok 2019. První místo získala postgraduální studentka Ing. Klára Šmídová, o druhé místo se dělí postgraduální studenti MUDr. Václav Hána, Ph.D., MUDr. Jan Kvasnička a MUDr. Vladimír Koucký. Třetí místo fond udělil postgraduálním studentům Mgr. Marii Kostelanské, MUDr. et MDDr. Martinu Bartošovi a MDDr. Antonínu Tichému, kteří se o ocenění dělí ještě s pregraduálními studentkami Lucií Kubičovou a Barborou Břouškovou.

klu

Foto: Vladimír Šigut

INFORMAČNÍ ZDROJE

Běžně nedostupné e-zdroje jsou nyní dostupné!

Rozběhly se prázdniny a doba dovolených. Co si je zpestřit e-zdroji, které nemá Univerzita Karlova za běžných okolností k dispozici, ale nyní je do nich umožněn přístup? Na webových stránkách Ústavu vědeckých informací (uvi.lfr.cuni.cz) si lze pod odkazem „ÚVI během mimořádných opatření“ vybrat zdroj, který vám bude vyhovovat nejvíce. Osobně bych doporučil platformy „Coursera“ (trial do 30. 7.) a „Faculti“ (trial do 31. 8.) zpřístupňující on-line kurzy univerzit z celého světa. Někoho mohou zajímat spíše e-knihy. Ty jsou k dispozici v rozhraní „ProQuest Ebook Central“ a počíst se dá i v češtině díky přispění nakladatelství Karolinum. Pro vážnější zájemce o problematiku, která nás v současné době trápí nejvíce, jsou připraveny přehledy literatury o COVID-19 a rozhraní „Accucoms“ zpřístupňující obsahy různých vydavatelů (např. AMA, Royal Society, University of Chicago Press) či samotná „Coronavirus Research Database“. Na závěr bych upozornil na databázi „Karger Fast Facts“ s praktickými online příručkami pro lékaře a zdravotní sestry (důkazy, diagnostika, léčba, péče o pacienty). Zde se podařilo vyjednat zkušební přístup až do 31. 10., kdy se již, jak pevně věřím, budeme společně vídat v rámci výuky s našimi kolegy.

David Horváth, ÚVI

Blahopřejeme ke květnovým a červnovým výročím

prof. RNDr. Ivanu Raškovi, DrSc.,
Ústav biologie a lékařské genetiky
1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Pavle Doležalové, CSc.,
Klinika dětského a dorostového lékařství
1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Josefu Prchalovi, DrSc.,
Ústav patologické fyziologie
1. LF UK

prof. PhDr. Janu Vymětalovi,
Ústav humanitních studií v lékařství
1. LF UK

doc. RNDr. Dr. Radomíru Čabalovi,
přednostovi Ústavu soudního lékařství a toxikologie 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Marku Trněnému, CSc.,
přednostovi I. interní kliniky – kliniky hematologie 1. LF UK a VFN

syk

MIMO MEDICÍNU

Foto: archiv J. Michla

Jak relaxuje inženýr Jaromír Michl?

Fakultní ekonom prý rád řídí auto. „Za mlada jsem trhal rekordy v rychlostech – 110kilometrovou trasu z Prahy do Strakonic jsem dal za hodinu a pět minut, nebyla tehdy dálnice a litr benzínu stál 3 koruny. Také mne lapili u Cukráku za rychlost. V občance jsem neměl razítko zaměstnavatele, neboť jsem byl studentem, a za 40 km/h navíc jsem zaplatil 60 korun a dostal od policisty, vlastně příslušníka VB, vynadáno, že nemám okrádat rodiče, neboť oni provoz auta, tedy i pokuty, vlastně hradí," vzpomíná J. Michl a dodává, že v současnosti se soustředí zejména na spotřebu a libuje si s průměrem 5,2 litru na 100 km. „Krom řízení svého plechového miláčka rád myji, čistím a leštím. Lituji zabité mouchy, neboť mi zase přidělaly práci. Další mojí zálibou je sekání trávy a starost o rostliny na rekreační chalupě, kde obhospodařuji asi 600 m² plochy a zalévám a zalévám a zalévám. Nejvíce radosti mám ale ze svých vnuček – žasnu nad jejich vývojem a uspokojuje mne, když jim mohu předat kousek ze svých životních zkušeností," říká Ing. Michl.

red

Jak jste na tom se znalostí fyziologie?

1. Kolik kyslíku přibližně spotřebuje dospělý člověk během jednoho dne?
a. asi 100–120 litrů
b. asi 350–450 litrů
c. asi 5500–6000 litrů

2. Kolikrát může stoupnout minutový srdeční výdej při maximální zátěži?
a. 2násobně
b. 8násobně
c. maximálně o 100 %

3. Je možné během dne vypít čtyři litry hypotonických tekutin a produkovat hypertonickou moč?
a. ne, je to vyloučeno
b. ano, je to možné a fyziologické
c. jedině za patologických stavů

4. Která dráha vede vzruch v našem těle nejrychleji?
a. pyramidová dráha a dráha bolesti
b. zraková dráha
c. tractus spino-cerebellaris

5. Jakým množstvím hemoglobinu a kyslíku disponuje náš organismus?
a. přibližně 1 kg hemoglobinu a 2 l kyslíku
b. 150 g hemoglobinu a 250 ml kyslíku
c. 750 g hemoglobinu a 5–6 l kyslíku

6. Který z následujících hormonů je strukturně a funkčně nejvíce podoben oxytocinu?
a. inzulin
b. růstový hormon
c. antidiuretický hormon

7. Které buňky nemají tzv. klidový membránový potenciál?
a. mají ho všechny buňky bez výjimky
b. Cajalovy buňky v trávicím traktu
c. bezjaderné erytrocyty

Správné odpovědi: 1. b, 2. b, 3. b, 4. c, 5. a, 6. c, 7. b
Autor: doc. MUDr. Vladimír Riljak, Ph.D., Fyziologický ústav 1. LF UK

Vážená paní, vážený pane, zapojte se do projektu

CÍL PROJEKTU:
Sestavení kontrolní databáze genetické informace typické pro českou populaci

PARTNEŘI PROJEKTU:
- Masarykova Univerzita
- **1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy**
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Genomac výzkumný ústav

PODMÍNKY PRO ZAPOJENÍ:
- Věk 30–55 let
- Bez závažného onemocnění (kritéria dárcovství krve)
- Rodiče účastníka pocházejí ze stejného regionu (otec a matka účastníka se narodili ve stejném kraji, nebo do 50 km vzdálenosti vzdušnou čarou)

V ČEM SPOČÍVÁ ÚČAST NA PROJEKTU?
- Vyplnění dotazníku o věku, původu a životním stylu účastníka a jeho příbuzných (cca 20 min, dotazník je k dispozici na webu)
- Na transfúzním oddělení vám bude proveden jednorázový odběr žilní krve do 16 ml

ODMĚNA ZA ÚČAST V PROJEKTU:
Genografická analýza zdarma – dle ní lze odhadnout, odkud může pocházet váš dávný předek.

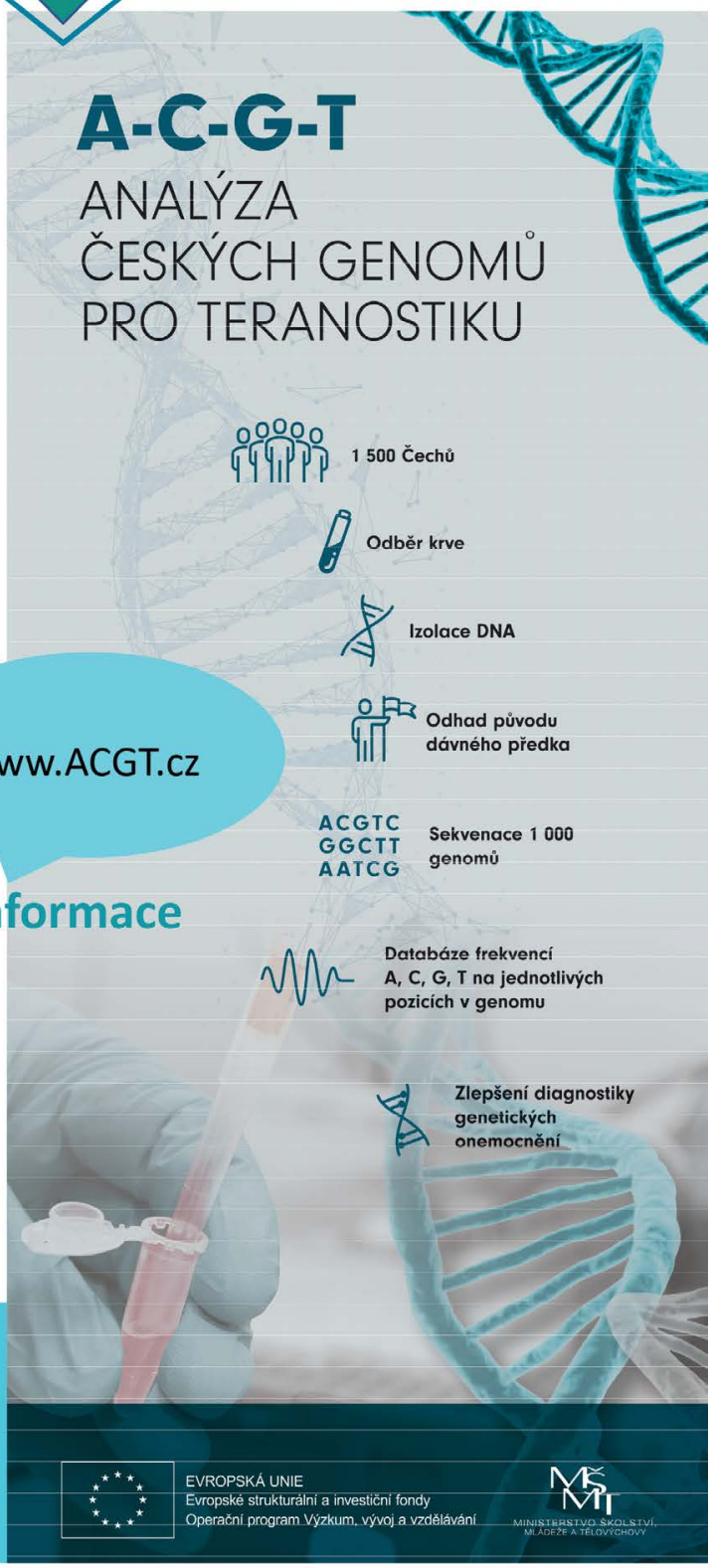

Fakultní transfuzní oddělení
Všeobecná fakultní nemocnice v Praze,
MUDr. Daniela Dušková, Ph.D.
daniela.duskova@vfn.cz
225 374 271, 224 962 751

INFORMACE K ÚČASTI: http://www.acgt.cz/jak-se-zapojit/

www.lf1.cuni.cz